Hymnologiske Meddelelser

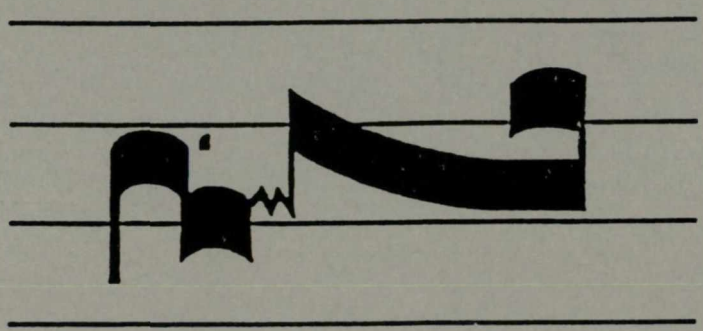

Den Danske Salmebog 2002

Salmebogskommissionens betænkning af 28. maj 2002

udgivet af Salmehistorisk Selskab og
Nordisk Institut for Hymnologi

31. årg. december 2002 nr. 4

Hymnologiske Meddelelser

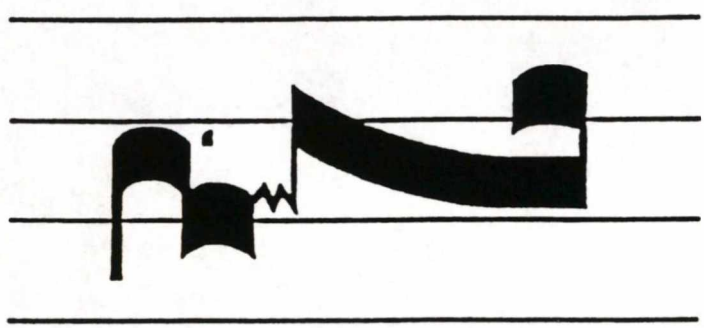

Den Danske Salmebog 2002

Salmebogskommissionens betænkning af 28. maj 2002

udgivet af Salmehistorisk Selskab og
Nordisk Institut for Hymnologi

31. årg. december 2002 nr. 4

HYMNOLOGISKE MEDDELELSER

Tidsskrift om salmer
udgivet af Salmehistorisk Selskab
og
Nordisk Institut for Hymnologi
31. årgang 2002 nr. 4

Indhold

Betænkning for Salmebogskommisionens arbejde s. 261

Bilag 1: Salmebogskommisionens sammensætning s. 265

Bilag 2: Salmebogskommisionens underudvalg s. 266

Bilag 3: Møder afholdt i kommisionen s. 268

Bilag 4: Principper for den sproglige revision s. 270

Bilag 5: Genoptagne salmer s. 272

Bilag 6: Nye salmer s. 273

Bilag 7: Udeladte salmer s. 275

Bilag 8: Salmer, der er ført tilbage.... s. 276

Bilag 9: Ændringer i salmeteksterne.... s. 278

Salmernes inddeling s. 292

Redegørelse fra Det kirkemusikalske udvalg s. 310

ISSN 0106 - 4940

Den Danske Salmebog 2002

Salmebogskommissionens betænkning af 28. maj 2002

28. maj 2002 afleverede den Salmebogskommission, der var blevet nedsat 5. januar 1993 sit reviderede forslag til en ny dansk salmebog. I modsætning til den foreløbige betænkning med forslag til en ny salmebog, der blev afleveret 1. marts 2000, forelå betænkningen ikke i bogform, men som manuskript. Samme dag, som det reviderede salmebogsforslag blev afleveret, blev det lagt ud på Kirkeministeriets hjemmeside på Internettet og har her kunnet læses af interesserede.

Med Kirkeministeriets tilladelse bringes selve betænkningen i dette nummer af Hymnologiske Meddelelser. Salmeteksterne og de tilhørende melodier, både i enstemmig og firstemmig udgave, som senere vil blive bragt i den nye salmebog og koralbog, vil alene pga. det meget store omfang ikke kunne bringes i et tidsskrift som Hymnologiske Meddelelser. Det samme gælder salmebogens tekst- og bønnebog. Hvad der her bliver bragt er selve betænkningen med bilag i form af oversigter og kommentarer. Sammen med betænkningen fra marts 2000 og de tilsvarende bilag dér giver betænkningen, som den bringes i dette nummer af Hymnologiske Meddelelser et godt billede af Salmebogskommissionens arbejdsgang og det resultat, der blev afleveret den 28. maj.

Materialet omfatter:

Betænkning for Salmebogskommissionens arbejde 1. marts 2000 – 28. maj 2002

Bilag 1: Salmebogskommissionens sammensætning 2000 – 2002

Bilag 2: Salmebogskommissionens underudvalg m.v. 2000 – 2002

Bilag 3: Møder afholdt af Salmebogskommissionen og dens underudvalg marts 2001 til maj 2002

Bilag 4: Principper for den sproglige revision af Forslag til ny Salmebog. Ved Ditte Krøgholt og Eva Meile

Bilag 5: Genoptagne salmer

Bilag 6: Nye salmer

Bilag 7: Udeladte salmer

Bilag 8: Salmer, der er ført tilbage til Den Danske Salmebogs tekstformer

Bilag 9: Ændringer i salmeteksterne i forhold til Forslag til Ny Salmebog (2000), som besluttet på Salmebogskommissionens møder august 2001 – februar 2001

Salmernes inddeling

Redegørelse fra Det kirkemusikalske udvalg

BETÆNKNING

afgivet af den af Kirkeministeriet 5. januar 1993 nedsatte

SALMEBOGSKOMMISSION

på baggrund af den i tidsrummet 1. marts 2000 til 31. juli 2001 stedfundne offentlige høring om

Forslag til Ny Salmebog (2000)

1. marts 2000 afgav den Salmebogskommission, som Kirkeministeriet havde nedsat 5. januar 1993 sin betænkning til Kirkeministeriet i form af et Forslag til Ny Salmebog (Betænkning nr. 1381). Umiddelbart herefter blev betænkningen sendt i offentlig høring. Høringen var oprindelig tiltænkt at skulle vare et år, men blev forlænget indtil udgangen af juli 2001.

Salmebogskommissionen (se bilag 1) blev anmodet om at påtage sig det arbejde, der efter høringsperioden forestod med henblik på at revidere salmebogsforslaget på baggrund af høringssvarene.

Allerede umiddelbart efter at salmebogsforslaget var sendt i høring, indløb de første svar til Kirkeministeriet, og høringsperioden igennem øgedes antallet af de indkomne svar. Mange enkeltpersoner deltog i høringsprocessen med både kortfattede og detaljerede høringssvar, ligesom mange studiekredse og lokale grupper af kirkeligt interesserede har indsendt svar. Dertil kommer mange hundrede høringssvar fra menighedsråd. En særlig gruppe af høringssvar udgøres af reaktionerne fra landsdækkende kirkelige organisationer, der i flere tilfælde tog form af egentlige publikationer[1].

I medierne blev der i løbet af høringsperioden bragt en mængde indslag, artikler og læserbreve med både positive og negative vurderinger af salmebogsforslaget. Også i teologiske og

---

[1] Blandt andet kan nævnes:
Salmer anbefalet til optagelse i den nye salmebog af: Frivilligt Drenge- og Pige-Forbund, FDF; KFUK-spejderne i Danmark, de grønne pigespejdere; KFUM og KFUK i Danmark; KFUMs Idrætsforbund i Danmark; KFUM-Spejderne i Danmark.
Kommentar til Forslag til Ny Salmebog. Udarbejdet af et udvalg under bestyrelsen for Samfundet Dansk Kirkesang.
Den Grundtvigske Salmebogsgruppes kommentar til Forslag til Ny Salmebog.
Høringssvar vedr. det af Kirkeministeriet udsendte forslag til ny salmebog, afgivet af Landsforeningen af Menighedsrådsmedlemmer.
Et responsum i anledning af Forslag til ny Salmebog, udarbejdet på foranledning af bestyrelsen for Fællesskabet Kirkelig Fornyelse af Olav Fog.
Forslag Til Ny Salmebog. Et responsum udarbejdet af et udvalg nedsat af lærerrådene ved Dansk Bibel-Institut og Menighedsfakultetet

kirkelige tidsskrifter samt i flere stiftsårbøger blev der bragt indgående analyser og perspektiveringer[2]. Det samlede billede viser, hvor omfattende og engageret et arbejde, der har fundet sted.

Salmebogskommissionens sekretariat har registreret og systematiseret såvel de i alt 1659 høringssvar, der blev sendt til Kirkeministeriet, som de trykte reaktioner, der blev offentliggjort i høringsperioden. Dette omfattende materiale er løbende blevet tilstillet kommissionens medlemmer og har dannet baggrund for revisionen af salmebogsforslaget.

Salmebogskommissionens medlemmer har deltaget i flere hundrede møder ud over hele landet og har herved fået et førstehåndskendskab til modtagelsen af forslaget.

Mellem Salmebogskommissionens underudvalg vedrørende de kirkemusikalske spørgsmål og repræsentanter for musikkonservatorierne og kirkemusikskolerne er der afholdt flere møder til drøftelse af kirkemusikalske fagspørgsmål.

På baggrund af de indkomne høringssvar og tilkendegivelser ved møderne indledte kommissionen en revision af salmebogsforslaget ved sit møde 8. marts 2001. Første trin i revisionsprocessen blev foretaget i kommissionens underudvalg (se bilag 2), som efter en gennemgang af forslagene i høringssvarene foretog indstilling til kommissionen om de ændringer, som burde foretages i forslaget. Disse indstillinger blev drøftet på kommissionens møder og de vedtagne ændringer fremgår af vedlagte bilag.

Salmeteksterne blev behandlet på 12 underudvalgsmøder, forslaget til en ny bønnebog blev behandlet på 2 og melodierne på 11 underudvalgsmøder (i alt 29 mødedage). Dertil kommer redaktionsgruppens 6 møder, fordelt på i alt 10 mødedage, hvor underudvalgenes indstillinger blev koordineret og hele materialet gennemgået samlet før den endelige behandling på kommissionsmøderne, i alt 8 møder fordelt på 18 mødedage (se bilag 3).

Alle salmerne er på 3 møder, fordelt på i alt 10 mødedage (se bilag 3), gennemgået med henblik på en ensartet retskrivning og tegnsætning af et udvalg bestående af Ditte Krøgholt og Eva Meile (se bilag 4).

---

[2] *Kristeligt Dagblad* har samlet væsentlige indlæg bragt i dette dagblad i et omfangsrigt særnummer. *Dansk Kirkesangs årsskrift, Kritisk Forum for Praktisk Teologi* og *Hymnologiske Meddelelser* har i temanumre bragt en lang række artikler med kritik og kommentarer.

Hvad angår afsnittet *Bibelske salmer og lovsange til kirkeårets gudstjenester* (Salmebogsforslaget nr. 401 – 417), har kommissionen bemærket, at en del høringssvar argumenterer udførligt for optagelse af dette materiale i den kommende salmebog. Samtidig kan det konstateres, at der i disse høringssvar er divergerende opfattelser med hensyn til den musikalske iklædning af disse tekster. Kommissionen mener ikke, at de fremførte ønsker kan rummes inden for rammerne af en salmebog.

Det foreslås derfor, at der tages initiativ til en selvstændig udgivelse af Davidssalmer og nytestamentlige Cantica tilrettelagt til brug ved gudstjenester, eventuelt som udgivelser i forlængelse af Musiktillæg I og II til Gudstjenesteordningen. Herved imødekommes samtidig det synspunkt, som en anden del af høringssvarene fremhæver, nemlig at disse tekster adskiller sig fra de sædvanlige danske menighedssalmer og derfor ikke bør stå blandt disse.

Resultatet af revisionsarbejdet er, at 27 salmer fra Den Danske Salmebog, der ikke var medtaget i det oprindelige forslag (se bilag 5), og 35 nye salmer fra 20. århundrede (se bilag 6), er optaget i det reviderede salmebogsforslag. 20 salmer, hvortil kommer de 17 bibelske salmer og 3 liturgiske led, i alt 40 numre, fra det oprindelige forslag er udeladt i det reviderede forslag (se bilag 7). Der er i det reviderede forslag 24 flere salmer end i det oprindelige.

Revisionen af melodier og melodihenvisninger har været mindre omfattende og har især været betinget af til- og afgang af salmetekster. På baggrund af rejste indvendinger er der dog foretaget ændringer i harmoniseringer, toneartsvalg og i enkelte notationsmæssige forhold. Musikdelen vil blive færdiggjort først med en enstemmig melodisamling, dernæst med en flerstemmig koralbog.

Mange høringssvar lægger vægt på, at der bringes melodier i salmebogen. I lyset heraf opretholder kommissionen sit oprindelige forslag om, at salmebogen autoriseres efter samme retningslinjer som i 1953, og at der i rækken af udgaver af salmebogen findes en, hvor melodierne trykkes ved de tekster, der har givet dem navn.

Ved denne revision af Forslag til Ny Salmebog har Salmebogskommissionen ønsket at imødekomme de mange ønsker om både genoptagelse af udeladte salmer og optagelse af flere nye salmer. 41 af forslagets salmer (se bilag 8) er igen ført tilbage til tekstformerne i Den Danske Salmebog (1953). En samlet oversigt over ændringer i forhold til Forslag til Ny Salmebog (2000) findes i bilag 9.

Bønnerne i salmebogsforslagets bønnebog er efter anmodninger i adskillige høringssvar blevet forsynet med overskrifter, så det nu er lettere at finde den bøn, man søger. Der er endvidere tilføjet 6 nye bønner, ligesom nogle af bønnerne er underkastet en let sproglig revision.

På baggrund af udførlige høringssvar er afsnittet *Af Martin Luthers lille Katekismus* blevet revideret af de tre oversættere (se Betænkning nr. 1381, s. 14). Denne oversættelse er forelagt biskopperne til udtalelse.

Salmebogskommissionen har i sit afsluttende arbejde lagt vægt på at revidere Forslag til en Ny Salmebog i lyset af de mange høringssvar. Det er kommissionens håb, at alle kredse i Den danske Folkekirke med forventning vil kunne se frem til at tage den nye salmebog i brug. Salmebogskommissionen foreslår, at titlen på den nye salmebog bliver *Den Danske Salmebog 2002* eller kort og godt *Salmebogen 2002.*

Københavns Bispegård, 7. maj 2002

Erik Norman Svendsen
(formand)

Ole Brinth

Else Marie Bukdahl

Vibeke Skov Christensen

Jørgen Ernst Hansen

Søren Lodberg Hvas

Betty Højgaard

Jørgen Kjærgaard

Niels Jørgen Kobbersmed

Helga Kolby Kristiansen

Ditte Krøgholt

Eva Meile

Birgit Meister

Henrik Fibiger Nørfelt

Gerhard Johs. Pedersen

Grethe Rostbøll

Anne Birgitte Villadsen

Henrik Wivel

/ Peter Balslev-Clausen

Marjun Egholm

Margrethe Thestrup Østergaard

Bilag 1

Salmebogskommissionens sammensætning 2000 - 2002:

Organist Ole Brinth
Rektor dr.phil. Else Marie Bukdahl
Organist Jørgen Ernst Hansen
Biskop ph.d. Søren Lodberg Hvas
Sognepræst Betty Højgaard
Sognepræst Jørgen Kjærgaard
Sognepræst Niels Jørgen Kobbersmed
Højskoleforstander cand.phil. Helga Kolby Kristiansen
Lærer Ditte Krøgholt
Sognepræst Eva Meile
Journalist Birgit Meister
Organist Henrik Fibiger Nørfelt
Docent Ingolf Olsen
Fhv. rektor Gerhard Johs. Pedersen
Fhv. kulturminister Grethe Rotbøll
Overlærer Vibeke Skov Christensen
Biskop Erik Norman Svendsen (formand)
Sognepræst Anne Birgitte Villadsen
Redaktør dr.phil. Henrik Wivel

Provst, ph.d. Peter Balslev-Clausen (med henblik på 19. århundrede)

Ingolf Olsen har siden 1996 været associeret medlem af Salmebogskommissionen og har derefter ikke deltaget i dens arbejde bortset fra enkelte konsulentopgaver for underudvalgene 2 og 7.

Bilag 2

Salmebogskommissionens underudvalg m.v. 2000 - 2002

Formandskab / sekretariat

Erik Norman Svendsen (formand)
Peter Balslev-Clausen
Margrethe Østergaard
Marjun Egholm

Underudvalg nedsat med henblik på arbejdet med særlige delområder

Underudvalg 1 (salmer fra oldtiden til og med 16. århundrede)

Jørgen Ernst Hansen
Betty Højgaard
Grethe Rostbøll
Anne Birgitte Villadsen

Underudvalg 2 (salmer fra 17. århundrede, herunder Kingo)

Jørgen Kjærgaard
Ditte Krøgholt

Underudvalg 3 (salmer fra 18. århundrede, herunder Brorson)

Else Marie Bukdahl
Eva Meile
Birgit Meister
Niels Jørgen Kobbersmed

Underudvalg 4 (salmer fra 19. århundrede, herunder Grundtvig)

Vibeke Skov Christensen
Henrik Fibiger Nørfelt
Henrik Wivel
Peter Balslev-Clausen

Underudvalg 5 (salmebogens tekst- og bønnebog)

Søren Lodberg Hvas
Helga Kolby Kristiansen
Gerhard Pedersen
Grethe Rostbøll
Anne Birgitte Villadsen

Underudvalg 6 (salmer fra 20. århundrede). Underudvalget nedsat 1996

Ole Brinth
Jørgen Ernst Hansen (fra 1998)
Søren Lodberg Hvas (formand)
Jørgen Kjærgaard
Niels Jørgen Kobbersmed
Helga Kolby Kristiansen
Ditte Krøgholt

Birgit Meister
Gerhard Pedersen
Anne Birgitte Villadsen

Underudvalg 7 (det kirkemusikalske udvalg)
Ole Brinth (fra 1995, formand fra 1998)
Jørgen Ernst Hansen
Eva Meile

Underudvalg vedrørende de bibelske salmer
Ole Brinth
Niels Jørgen Kobbersmed
Gerhard Pedersen

Arbejdsgruppe nedsat 2001 med henblik på sproglig- grammatikalsk korrektur
Ditte Krøgholt
Eva Meile

Redaktionsgruppe (nedsat med henblik på gennemgang af hele salmematerialet)
Erik Norman Svendsen
Søren Lodberg Hvas
Gerhard Pedersen
Jørgen Ernst Hansen
Peter Balslev-Clausen
Margrethe Østergaard

Bilag 3

Møder afholdt af Salmebogskommissionen og dens underudvalg marts 2001 til maj 2002

Pr. april 2002

Salmebogskommissionen, plenum

27. møde: 8. marts 2001, København
28. møde: 21.-23. august 2001, Nyborg
29. møde: 11.-13, september 2001, Nyborg
30. møde: 22,-23. oktober 2001, København
31. møde: 22.-24. november 2001, Korsør
32. møde: 14.-15. januar 2002, Nyborg
33. møde: 26.-28. februar 2002, Gentofte
34. møde: 7. maj 2002, København

Underudvalg 1

18. juni 2001, København

Underudvalg 2

28. maj 2001, Århus

Underudvalg 3

15. maj 2001, København
4. september 2001, København
5. oktober 2001, København
7. november 2001, København

Underudvalg 4

5. juli 2001 i Kirkeministeriet

Underudvalg 5

8. august 2001, Aalborg
22. november 2001, Korsør

Underudvalg 6

9. august 2001, Aalborg
28. august 2001, Aalborg
2. oktober 2001, Aalborg
4. december 2001, Aalborg

5. februar 2002, Aalborg

Underudvalg 7

10. august 2001, Aalborg
3. september 2001, telefonisk
28. september 2001, telefonisk
2.-3. oktober 2001, Aalborg
16. november 2001, telefonisk
10. december 2001, Haderslev
21.-22. januar 2002, Onsved
18. februar 2002, Aalborg
22. marts 2002, Onsved
8.-9. april 2002, Aalborg
23.-24. april, Haderslev

Det sprogligt- grammatikalske underudvalg

9.-12. december 2001, Århus
2.-5. januar 2002, København
15.-16. marts 2002, Århus

Redaktionsgruppen

21.-23. maj 2001, Gl.Avernæs
14. august 2001, København
17.-18. december 2001, Aalborg
30.-31. januar 2002, København
13. februar 2002, København
16. april 2002, Aalborg

Stabsmøder

21. februar 2001, København
14. maj 2001, København
2. april 2002, København

Bilag 4

Principper for den sproglige revision af Forslag til ny Salmebog.

Ved Ditte Krøgholt og Eva Meile.

Arbejdet med den sproglige revision af Forslag til ny Salmebog har taget udgangspunkt i Den danske Salmebog, som er forbilledlig, hvad angår konsekvens i tegnsætning og skrivemåder. Vi har i vid udstrækning videreført den hidtidige sproglige tradition. På følgende områder betegner vores arbejde dog en afvigelse herfra:

Hvad tegnsætningen angår, har vi fjernet en del udråbstegn; det gælder især, hvor de direkte "råber" mod salmens karakter, men også dér, hvor den blotte mængde af dem virker forstyrrende, og hvor de ikke synes at have nogen betydning for udtrykket.

Vi har hos Ingemann genindført nogle originale kolon'er, som har været fjernet i Den danske Salmebog, måske fordi de ikke umiddelbart forekommer indlysende i dag. Ved nærmere eftersyn viser de sig imidlertid at åbenbare en egen logik i digterens syntaktiske tænkemåde. Eksempler kan man finde mange af i morgen- og aftensalmerne.

Hvad bindestreger i sammensatte ord angår, har vi anvendt dem dér, hvor sammensætningen ikke er gængs i almindelig sprogbrug, eller hvor et kendt ord har en speciel betydning, f.eks. Himmel-brand (i betydningen lidenskab for Himlen, ikke en himmelsk brand) og: Jesu barne-dåb (ikke spædbarnedåb i almindelighed, men den dåb, som uanset den døbtes alder giver barneforhold til Gud).

Vi har også benyttet os af bindestregen til at gøre usædvanlige eller særlig lange og svære ord mere forståelige og læsbare. Eksempler: hjerte-tak, Helved-ulv, gravnats-klage.

Spørgsmålet om apostroffer har været en særlig udfordring, da den traditionelle brug af dem i mange sammenhænge er stærkt anfægtet i vor tid. Det gælder frem for alt præsensformerne af blive, give, tage, lade, som man i den præsensform, der svarer til udtalen, hidtil har skrevet med apostrof: bli'r, gi'r, ta'r, la'r. Vi har valgt at følge den moderne skrivemåde: blir, gir etc., idet de nye salmedigtere så godt som alle benytter sig af denne skrivemåde, og det derfor vil virke kunstigt også at have en alternativ stavemåde i salmebogen. (I øvrigt findes formen "lar" allerede hos Kingo!)

Derimod har vi bevaret apostroffen i præsensformerne fri'r og to'r, som i modsætning til de førnævnte under ingen omstændigheder kan udtales med kort vokal.

Vi har udeladt apostroffen i visse forkortede adjektiver, substantiver og verbalformer, f.eks.: din stor oprejsnings kraft, den cirkled Himmel-bue, søskend hist ved Himlens bord, de mægted ej det mindste blad at sætte på en nælde.

Hvad stavemåder angår, har vi udvidet brugen af store bogstaver i forbindelse med omskrivninger for Gud, Jesus og Helligånden. Ud over som hidtil at skrive disse ord med stort, hvor de står i bestemt form (Skaberen, Frelseren, Midleren etc.) har vi indført stort begyndelsebogstav, hvor de står som rene appellativer uden forudgående personligt pronomen, f.eks. Hil dig, Frelser og Forsoner!

Endvidere har vi skrevet følgende betegnelser for Gud og Jesus med stort: Den Gode, Den Enbårne. Ligeledes Den Onde om Satan.

Hvor stednavnene Himmel, Paradis, Helvede står som første led i et sammensat ord, har vi bevaret det store bogstav: Himmel-lyst, Paradis-lyset, Helved-slaver. Det samme gør sig gældende i sammensætninger som Guddoms-manden og Guds-huset.

TIl sidst skal vi nævne, at vi efter retskrivningsreglerne skriver sammensatte præpositioner i to ord, når der følger en styrelse efter, ellers i ét ord. Undtaget fra denne regel er dog ordene "udaf" og "oppå" i de tilfælde, hvor vægten helt utvetydigt ligger på sidste del af sammensætningen.

Som man vil forstå, har vi ikke fundet det muligt, ej heller rigtigt, overalt at være fuldstændig i overensstemmelse med normal dansk retskrivning. Vi er af den mening, at en salmebog til en vis grad har sit eget sproglige univers, og at man derfor i mange tilfælde må følge andre grammatiske og stavemæssige love, så vel teologisk som æstetisk begrundede, end dem, som gælder i normalsproget.

Bilag 5

Genoptagne salmer

Salmer fra Den danske Salmebog (2000), der er udeladt i Forslag til Ny Salmebog, men som på baggrund af høringssvarene forslås optaget i en kommende salmebog.

Alfader, du hvis navn i Nord (DA 751) (N.F.S. Grundtvig 1848)

Alle ting er underfulde (DA 101) (Thomas Kingo 1689)

Arbejd til natten kommer (DA 332) (Annie Coghill 1854 / Siri Dahoquist 1913 / Niels Møller 1950)

Der stander et hus i vort høje Nord (DA 284) (A. Reitan 1866)

Du, som freden mig forkynder (DA 456) (Chr. Richardt 1880)

Et kors det var det hårde trange leje (DA 182) (Chr. Reichardt 1861)

Far, verden, far vel (DA 525) (Thomas Kingo 1681)

Glæderig og underfuld (DA 737) (Paul Gerhardt 1666 / N.F.S. Grundtvig 1844)

Gud, du fra dine de herlige højeloftssale (DA 676) (N.F.S. Grundtvig 1844)

Gud, du som lyset og dagen oplod (DA 699) (C.J. Brandt 1874)

Helligånd, hør, hvad vi bede (DA 275) (W.H. Bathurst 1831 / N.F.S. Grundtvig 1837)

Herre Jesus, stærk og mild (DA 327) (Vilh. Gregersen 1895)

Herrens venner ingen sinde (DA 631) (J.N.L. Schjørring 1866)

Hvor kan jeg noksom skønne på (DA 337) (Thomas Kingo 1699 / Bearb. 1854)

I Herrens hus er godt at bo (DA 385) (Th. W. Oldenburg 1840)

Jeg så ham som barn med det solrige øje (DA 58) (Vilh. Birkedal 1858)

Jert hus skal I bygge på ordets klippegrund (DA 739) (J. Paulli 1878)

Jesus, jeg dit kors vil holde (DA 181) (Arnulf af Louvain før 1250 / Paul Gerhardt 1653 / Hans Adolph Brorson 1735 / bearb. 1850)

Lær mig, o skov, at visne glad (DA 632) (Adam Oehlenschläger 1813)

Nu sol i øst oprinder mild (DA 681) (Latin 5. årh. / C.J. Brandt 1874)

Nærmere, Gud, til dig (DA 21) (Sarah Adams 1841 / Henry Ussing 1881)

Som hønen klukker mindelig (DA 375) (N.F.S. Grundtvig 1836)

Syndernes forladelse (DA 457) (N.F.S. Grundtvig 1837)

Tænk, når engang den tåge er forsvunden (653) (W.A. Wexels 1841)

Udrundne er de gamle dage (DA 344) (N.F.S. Grundtvig 1833)

Vi tro, vi alle tro på Gud (DA 362) (Tysk trosbekendelsessalme omkr. 1400 / Martin Luther 1524 / Dansk 1529 / C.H. Biering 1793 / Bearb. 1798)

Vor sjæl er dertil født og båren (DA 443) (C.F. Richter 1698 / Hans Adolph Brorson 1734)

Bilag 6

Nye salmer

Salmer, der hverken findes i Den Danske Salmebog (1953) eller Forslag til Ny Salmebog (2000)

At tro er at komme (Jørgen Michaelsen)

De dybeste lag i mit hjerte (Jens Rosendal)

Det var ikke en nat som de andre (Johannes Johansen)

Du gav os efter dit behag (K.L. Aastrup)

Du kom til vor runde jord (Sten Kaalø)

Du satte dig selv i de nederstes sted (Hans Anker Jørgensen)

Du, som gir os liv og gør os glade (Hans Anker Jørgensen)

Du, som ud af intet skabte (Jens Rosendal)

En bondemand går ud at så (Johannes Johansen)

Flammerne er mange, lyset er ét (Anders Frostenson / Henrik E. Frederiksen)

Give da Gud, at hvor vi bo (N.F.S. Grundtvig)

Guds menighed er jordens største under (Ronald Fangen / Dansk 1989)

Hellig, hellig, hellig er Herren (Helligsangen efter nadverritual C)

Herre, jeg vil gerne takke (Liv Nordhaug / Dansk 1989)

Hvad er det at møde den opstandne mester (Hans Anker Jørgensen)

Hør, hvor englesangen toner (Charles Wesley / Dansk 1981 / Henrik E. Frederiksen)

I blev skabt som mand og kvinde (Johannes Johansen)

I den nat af stumme skrig (Sten Kaalø 1998)

I går var hveden moden (Lisbeth Smedegaard Andersen)

Jeg er i Herrens hænder (Erling Tobiassen / Dansk 1989)

Jesus – det eneste (Ole Theodor Moe)

Kom, alle kristne (Latin 18. årh / Fr. Oakeley / Dansk 1981)

Kom, hjælp mig, Herre Jesus (Holger Lissner)

Lad os bryde brødet sammen ved hans bord (Spiritual / Holger Lissner)

Menneske, din egen magt (Lars Busk Sørensen)

Når jeg er træt og trist, når modet svigter (Hans Anker Jørgensen)

O, kom, o kom, Immanuel (Latin 1710 / John Mason Neale / Beate Højlund)

Se, hvilket menneske (Hans Anker Jørgensen)

Spænd over os dit himmelsejl (Leif Rasmussen)

Syng lovsang, hele jorden (Jacques Berthier / Estrid Hessellund og Sindre Eide)

Uberørt af byens travlhed og trafikkens tunge brus (Lars Busk Sørensen)

Vi kommer til din kirke, Gud (Johannes Johansen)

Vintræ og grene og frugt hører sammen (Jørgen Kristensen)

Vi takker dig for livet (K.L. Aastrup)

Vor Herre tar de små i favn (Jørgen Gustava Brandt)

Åh, Gud, hør min bøn, åh Gud, hør min bøn (Jacques Berthier / Henrik E. Frederiksen)

Bilag 7

Udeladte salmer

Salmer i Forslag til Ny Salmebog (2000), der foreslås udeladt

Nu kom her bud fra englekor (63) (Thomas Kingos originale tekst fra 1689)

Det er, hvad Guds kirke i håbet ved (83) (K.L. Aastrup 1965)

Et lille barn i dag er født (95) (Tysk 1601 / Harald Vilstrup 1922)

O Gud, hvor jammerlig (149) (DA 135) (M.B. Landstad 1861)

Til nådens store åndefest (158) (DA 527) (B.S. Ingemann 1825)

Bedrøvet verdens glæde (184) (Ambrosius Stub 1771)

Vor Jesus lå i graven kold (231) (Thomas Kingo 1689)

Guds rige kommer ikke så (307) (K.L. Aastrup 1942)

Bibelske salmer (401 – 417)

Kyrie eleison (Kyrie) (420)

Herre Jesus, Guds Søn (Kyrie) (421)

Ære være Gud i det højeste! (Gloria) (424)

Vor lovsang skal møde dig, Kristus! Her er du at finde (433) (Svein Ellingsen 1976 / Helge Severinsen 1999)

Kristus, du er alt mit håb (465)(Svein Ellingsen 1956 og 1979 / Peter Balslev-Clausen 1993)

Når vore øjne lukkes til (478) (DA 619) (Caspar Franck 1556 /Hans Thomissøn 1569 / W.A. Wexels 1840)

Guds kærlighed er strand og grønne enge (503) (Anders Frostenson 1968 / Jens Lyster 1972)

O min sjæl, du går og vanker (555) (Ambrosius Stub 1754 – 1758)

O kære sjæl, frygt aldrig mer (559) (DA 565) (Thomas Kingo 1699)

At tale om livet (571) (K.L. Aastrup 1941)

Fader vor i Himmerig (575) (Martin Luther 1539 / Inger Christensen 1998)

Sving dig op, min sjæl, til Gud (606) (DA 583) (Paul Gerhard 1653 / Ingolf Olsen 1996)

O Herre, kommer sorgens stund hernede (642) (DA 521) (B.S. Ingemann 1825)

O hør os, Herre, for din død (643) (Michael Nicolai 1496 / N.F.S. Grundtvig 1835)

Går hårdt en sorg os på (651) (K.L. Aastrup 1965)

Bilag 8

Salmer, der er ført tilbage til Den Danske Salmebogs tekstformer

Op, al den ting, som Gud har gjort (15) (Hans Adolph Brorson 1734)

Hvor Gud mig fører, går jeg glad (22) (L. Gedicke 1711 / Hans Adolph Brorson 1742)

Hvo ikkun lader Herren råde (27) (G. Neumark 1657 / F. Rostgaard 1693 / m.fl.)

Fryd dig, du Jesu brud! (75) (Hans Adolph Brorson 1733)

Velkommen igen, Guds engle små (91) (N.F.S. Grundtvig 1824)

Et barn er født i Betlehem (97) (Latin 14. årh. / Tysk 1545 / Dansk 1544 og 1569 / N.F.S. Grundtvig 1820 og 1845)

En rose så jeg skyde (108) (Tysk 15. årh. / M. Praetorius 1609 / Th. Laub 1920)

Den yndigste rose er runden (113) (Hans Adolph Brorson 1732)

Frisk op! Endnu en gang (117) (Hans Adolph Brorson 1732)

Julebudet til dem, der bygge (119) (J. Chr. Hostrup 1881)

De sad en fisker så tankefuld (138) (N.F.S. Grundtvig 1838)

Hvad er det for en snekke (140) (Thomas Kingo 1689)

Herre Gud, din lære (147) (Thomas Kingo 1689)

Guds nåde og årvågenhed (159) (Thomas Kingo 1689)

Se, hvor nu Jesus træder (166) (Thomas Kingo 1689)

Kom, verdens konge! Kristus, kom (167) (C.J. Boye 1835)

Her ser jeg da et lam at gå (180) (Paul Gerhard 1647 / Hans Adolph Brorson 1735)

Som forårssolen morgenrød (223) (N.F.S. Grundtvig 1846)

Hvor lifligt er de dog at gå (233) (Thomas Kingo 1689)

Nu nærmer sig vor pinsetid (267) (Thomas Kingo 1699)

Helligånd, du skat så skøn (297) (B. Ringwaldt 1581 / Søren Jonæsøn 1693)

Stiftet Guds Søn har på jorden et åndeligt rige (303) (N.F.S. Grundtvig 1853-55. 1864)

I Herrens udvalgte, som hellighed øve (351) (C.A. Bernstein 1704 / Hans Adolph Brorson 1734)

Herre Kristus, dig til ære (400) (C.J. Boye 1840)

Aleneste Gud i Himmerig (423) (Græsk 2. årh / Hilarius af Poitiers o. 350 / Nicolaus Decius 1522 / Arvid Pedersen 1529 / C.J. Brandt 1888)

Mindes vi en fuldtro ven (426) (G.T. Noel 1810 / N.F.S. Grundtvig 1837)

Går det, Herre, som jeg vil (448) (N.F.S. Grundtvig 1837)

Nu ledet er min lille (485) (Hallgrimur Pétursson 1650 / C.J. Brandt 1854. 1885)

Herre, jeg har handlet ilde (510) (Johann Franck 1646 / Dansk 1717 / Ingolf Olsen 1996)

Den store hvide flok vi se (561) (Hans Adolph Brorson 1765)

Hvordan takker vi vor Herre (579) (Hans Adolph Brorson 1734)

Gud, du ved og kender (588) (Thomas Kingo 1681)

Du er, Gud! før jorden skabtes (614) (Thomas Kingo 1674)

Verden, o verden, hvi frister du mig (613) (N.F.S. Grundtvig 1846)

Jesus, dig alene sigter (674) (Ludämilie af Schwarzburg-Rudolstadt 1673 / Hans Adolph Brorson 1734 / Uffe Hansen 1943)

Den nåde, som vor Gud har gjoret (675) (Thomas Kingo 1699)

Forlen os freden, Herre, nu (692) (Latin 6.årh. / Martin Luther 1529 / Dansk 1533 / Uffe Hansen 1943)

Morgenrøden sig udstrækker (721) (Thomas Kingo 1684)

Det mulner mod den mørke nat (739) (Thomas Kingo 1674)

Fred hviler over land og by (754) (B.S. Ingemann 1822)

Dig vandre vi så gerne med (758) (Thomas Kingo 1689 / N.F.S. Grundtvig 1853)

21-10-2002

Ændringer i salmeteksterne i forhold til Forslag til Ny Salmebog (2000)

Som besluttet på Salmebogskommissionens møder august 2001 – februar 2002

O, havde jeg dog tusind stemmer (5)
5:6 – min søde > trofaste (=DA)
7:2 – søde skat > sjæleskat

Dig være, mildeste Gud (6)
1:3 –alt det > alt, hvad (=DA)

O store Gud! vi lover dig (9)
1:1 – lover > love (= DA)
10:3 – lover > love (= DA)

Måne og sol (13)
1:2 – vande > vand, luft

Tænk, at livet (14)
Note: 1986 > 1985

Op, al den ting, som Gud har gjort (15)
Tilbageført til DAs tekstform

Hvor Gud mig fører, går jeg glad (22)
Tilbageført til DAs tekstform

Hvo ikkun lader Herren råde (27)
Tilbageført til DAs tekstform

Befal du dine veje (31)
4:5 – hvile > hvile, (= DA)

Synes det i kors og pine (34)
3:3 – fra > for (= DA)

Sorrig og glæde de vandre til hobe (41)
1:3 – anråbe > tilråbe (= DA)
Str. 6 og 7 tilbageføres som DA str 7

Nu velan! et frejdigt mod (50)
Note 1 – Luk 2,21 > Ved omskærelsen Luk 2,21 (= DA)

Jesus! Frelser og befrier (54)F
3:7 – dronningsæde > æresæde (= DA)

Jesus, min drot (56)
4:3 – nøden! > nøden.
4:7 – døden! > døden.

Min Jesus er for mig begyndelse og ende (57)

2:3 – mig al min last > hver byrde mig til (= DA)
5:2 – note til 'drive': bedrive

I Jesu navn (58)

1:6 – begyndtes > begyndes (= DA)
3:4 – dør, > dør

Du fødtes på jord (62)

3:2-4 - "dér færdes vi sikkert i lyset, der brød
fra graven, da kvinder ved Helvedes port
fandt engle, der sendte dem sejrende bort." ændres til:

"dér færdes vi sikkert på ordet, der lød,
da kvinderne, tynget af sorg og fortræd
fandt hvidklædte engle i gravmørkets sted."

Note: 1988 > 1984

Nu kom her bud fra englekor (63)

Udgår

Tak og ære være Gud (73)

2:3 – fordums > fordum (= DA)

Fryd dig, du Jesu brud! (75)

Tilbageføres til DAs tekstform

Det er, hvad Guds kirke i håbet ved (83)

Udgår

Nu vil vi os forsamle (86)

2:7 – at > så (= DA)

Vor Jesus kan ej noget herberg finde (90)

2:6 – Jorden > jorden (= DA)

Velkommen igen, Guds engle små (91)

Tilbageføres til DAs tekstform

Et lille barn i dag er fød (95)

Udgår

Et barn er født i Betlehem (97)

Tilbageføres til DAs teksform

Venner! sagde Guds engel blidt: (98)

5:5 – juledagsevangelium > juledags-evangelium

Glæden hun er født i dag (100)

¨2:8 – til > på (= DA)

I denne søde juletid (102)
1:2 – Note 1 udgår
1:5 – den > ham (= DA)

En rose så jeg skyde (108)
Tilbageføres til DAs tekstform

Den yndigste rose er funden (113)
Tilbageføres til DAs tekstform

Her kommer, Jesus, dine små (114)
3:2 – jammeredal > tåredal (= DA)
8:2 – fydeklang > frydesang (= DA)

Mit hjerte altid vanker (115)
7:1 – Nej, > Nej!
8:3 – Note 1 udgår

Frisk op! Endnu en gang (117)
Tilbageføres til DAs tekstform

Julebudet til dem, der bygge (119)
Tilbageføres til DAs tekstform

Vor Herre han er en konge stor (124)
2:5 – Thi > Men (= DA)

Gådefuld er du, vor Gud! (128)
Note: 2.Mos 33,18-33

Mig lyster nu at træde (132)
Note: Matt 3,13-17

Hvor saligt var det ægtepar (134)
Str 5 og 6 flettes således sammen:

Men når du inden døre er,
o Jesus, lad da bryde
med trussel frem en modgangs hær
den dog dit vink må lyde.
Du vil omvende korsets stand
og glædens vin for sorgens vand
i vore hjerter gyde.

8:5-6 – Velsign du deres hus og liv, / og efter død og grav dem giv (= DA)
Note, tilføjelse: B.S. Ingemann 1854. Bearbejdet 1890

Der sad en fisker så tankefuld (138)
Tilbageføres til DAs tekstform

Hvad er det for en snekke (140)
Tilbageføres til DAs tekstform

Så skal dog Satans rige (146)
7:1 – Du > Gud

O Herre Gud, din lære (147)
Tilbageføres til DAs tekstform

En sædemand gik ud at så (148)
4:4 – note til 'hartad svange' : næsten golde

O Gud, hvor jammerlig (149)
Udgår

Til nådens store åndefest (158)
Udgår

Guds nåde og årvågenhed (159)
Tilbageføres til DAs tekstform

Se, hvor nu Jesus træder (166)
Tilbageføres til DAs tekstform

Kom, verdens konge! Kristus, kom (167)
Tilbageføres til DAs tekstform

Hører til, i høje himle (170)
1:4 – jordens klod bebor > på jordens klode bor
2:2 – en > end
6:1 – af > med
7:3 – sjunger > synger (=DA)
Note: synges > som synges

Over Kedron Jesus træder (171)
DA str 3 binges som ny str. 5.

Sover I, hvor kan I sove (173)
4:5 – note: Luk 22,1-32
4:6 – da > men (= DA)
Str. 5 udgår

Mørket skjuler jorderige (174)
3:1 – ere > er nu

Længe haver Satan spundet (175)
1689 – 1689 og 1699

Ingen højhed, ingen ære (176)
6:3 – skal > vil

Rettens spir det alt er brækket (177)
3:6 – tos > to's

Her ser jeg da et lam at gå (180)
Tilbageføres til DAs tekstform

Bedrøvet verdens glæde (184)
Udgår

Lyksalig endt da min frelser sine dage (186)
3:4 – note til 'mål': tale

Naglet til et kors på jorden (187)
2:4 – Verdens > Vredens (=DA)

"Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig!" (189)
Originalens strofe 5 og 6 indsættes mellem forslagets str. 4 og 5

Det hellige kors, vor Herre selv bar (192)
4:4 – frygtere og elsker > frygte og elske (= DA)

O du Guds Lam uskyldig (194)
Note: Joh 1,30 > Joh 1,29

Lad vaje højt vort kongeflag (200)
4:1 – hovedpande-fjeld – note: Golgata
4:2 – noten udgår

I kvæld blev der banket på Helvedes port (202)
11:2 – Søn > søn

Lov og tak for påskens offer (208)
(2):4 – Døden og livet brødes > Død og liv måtte brydes
(3):2 – vejen > din vandring

I døden Jesus blunded (210)
1:8 – slet > helt
4:7 – i > vi (=DA)

Op, sjæl, bryd søvnen af (214)
1:4 – dødsens > dødens

Som den gyldne sol frembryder (216)
2:5 – op du stod > du opstod
3:8 – være! > være.
Str. 7 udgår
8:6 – på > til (=DA)

Du er, opstandne sejrshelt (217)
2:7 – rad – note: Benrad

Som forårssolen morgenrød (223)
Tilbageføres til DAs tekstform

Dig være ære (228)
Omkvæd > Dig være ære,/ Herre overe dødens magt!/ Evigt skal døden være / Kristus underlagt.
Note: Edmund > Edmond

Vor Jesus lå i graven kold (231)
Udgår

Hvor lifligt er det dog at gå (233)
Tilbageføres til DAs tekstform

Opstandne Herre, du vil gå (234)
Str. 5 og 7 udgår

Til Himmels fór den ærens drot (240)
Tilbageføres til DAs tekstform

Jeg venter dig, Herre Jesus, til dom (255)
3:1 – være bered > beredt (=DA)
4:1 – din! > din, (=DA)

I Jomfruer, I kloge! (257)
4:6 – frem! > frem,
4:7 – Nu > nu
5:8 – forløsningstid > forløsnings tid

I lemmer, hvis hoved har Himlen i vælde (258)
1:7 – svigagtig > svigagtigt
6:1 – note udgår

Herre, når din time kommer (263)
Note: 1.Joh 3,2

Nu nærmer sig vor pinsetid (267)
Tilbageføres til DAs tekstform

Fra Himlen kom den Helligånd (269)
Str 10 tilbageføres til DAs tekstform

Drag ind ad dine porte (281)
note – Jfr. "Drag ind ad disse porte" – slettes.

I kristne, som bekende (283)
3:8 – åndens > Åndens

Kom, Helligånd, Gud Herre from (287)
Note: Latin > Veni sancte Spiritus reple
Note: Jfr. "Gud Helligånd, opfyld med lyst" – udgår

Gud Helligånd, opfyld med lyst (290)
Note: Latin > Veni sancte Spiritus reple
Note: Jfr. "Kom, Helligånd, Gud Herre from" udgår

Kom, Gud Helligånd, kom brat (291)
5:3 – note udgår

Bøj, o Helligånd, os alle (295)

Note: 1913 > 1895 og 1951

O Helligånd, du skat så skøn (297)
Tilbageføres til DAs tekstform

Kom, regn af det høje! lad jorden oplives (299)
Note: Johan > Johann

Stiftet Guds Søn har på jorden et åndeligt rige (303)
3.4 – liv! liv, (=DA)
3:5 – Mer kan ej hjertet > alt, hvad vort hjerte (=DA)

Guds rige kommer ikke så (307)
Udgår

Kirken den er et gammelt hus (309)
2:1 – Himmelens > Himlenes (=DA)

Tusind år stod Kristi kirke (311)
6:3 – takker > takke

Vor Gud han er så fast en borg (317)
4:1 – ord > Ord

Den kristne kirkes alderdom (321)
3:4 – noten udgår
4:6 – til det > det til (=DA)

Vel mødt, I kristne fromme (325)
Note: Hailmann > Hailman

Ak, Fader! lad dit ord og Ånd (326)
3:6 – træ, > træ (=DA)

Almagts Gud, velsignet vær! (335)
4:3 – vis > viis (=DA)

Vær trøstig, Zion, Jesu brud! (336)
3:1 – noten udgår

Din rigssag, Jesus, være skal (339)
Note: 1913 > 1912

Al magt på jorden og i Himlen (342)
5:4 – søderbrudt > sønderbrudt

I Herrens udvalgte, som hellighed øve (351)
Tilbageføres til DAs tekstform

Igennem nat og trængsel (354)
Note: 1843 > før 1843

Op, alle folk på denne jord (359)

3:6 – man > vi (=DA)

Guds riges evangelium (362)

Note: Bearbejdet 1888 – udelades.

Fra Himmelen hid til os ned (366)

2:10 – Note udgår
4:3 – giftig > giftig'
5:3 – Note udgår

Min mund og mit hjerte (369)

Note: 9-10 > 8-11

Klokken slår, tiden går (372)

DA str 5 bringes mellem forslagets str 4 og 5 som ny str. 5

Søndag er vor Herres dag (377)

5:2 – fortidsminder > fortids-minder

Nu ringer alle klokker mod sky (380)

2:2 – Paradishaven; > Paradishaven:
2:3 – det > Det

Op til Guds hus vi gå (381)

¨8:2 – er det > det er (=DA)

Hyggelig, rolig (383)

7:5 – betræde > beklæde (=DA)

Herre Jesus, kom at røre (390)

2:8 – af > ned (=DA)

Herre Kristus! Dig til ære (400)

1:4 – mens > som (=DA)
4:4 – nadverbord > nådens bord (=DA)

Forslaget numre 401 – 417 (Bibelske salmer)

Udgår

Kyrie eleison (Kyrie) (420)

Udgår

Herre Jesus, Guds Søn (Kyrie) (421)

Udgår

Ære væe Gud i det højeste! (Gloria) (424)

Udgår

Mindes vi en fuldtro ven (426)

Tilbageføres til DAs tekstform

Herre! hvor skal vi gå hen (430)

1:1 - ? > , (=DA)

1:2 – Gå > gå (=DA)

Vor lovsang skal møde dig, Kristus! Her er du at finde (433)
Udgår

Vor Herres Jesu mindefest (440)
8:4 – evigglade > evig glade (=DA)

O Jesus, på din alterfod (442)
DA str 9 bringes som ny str 8 mellem forslagets str. 7 og 8.

Så går nu sjælens højtid an (443)
DA str 3 bringes som ny str 3 mellem forslagets str 2 og 3
3:4 – ånd > Ånden
Str 10 udgår

Går det, Herre, som jeg vil (448)
Tilbageføres til DAs tekstform

Gudshusets dør er i vor dåb (453)
3:5 – Note til 'kongeørn': 5.Mos 32,11

Fyldt af glæde over livets under (457)
2:1 -. med > af

Du kommer, Jesus i vor dåb (458)
Str. 3 udgår

Du folk, som kristne kaldes vil (460)
4:4 – lande, > lande;

Kristus, du er alt mit håb (465)
Udgår

At sige verden ret farvel (477)
8:4 – rart > godt

Når vore øjne lukkes til (478)
Udgår

Vær du mig nær! Nu aftnen sænker sig (481)
4:4 – støtte? > støtte!

Nu ledet er min lille (485)
DAs str. 3 bringes som ny str. 3 mellem forslagets str. 2 og 3.

Med sorgen og klagen hold måde (488)
7:2 – frelseren > Frelseren

O Jesus, præst i evighed! (491)
4:3 – magt, > magt
6:8 – bunden > bundet

Dig rummer ej himle (493)
3:1 – Og > Men (=DA)

O gode Gud, din kærlighed (499)
6:4 – opstår > opstå (=DA)
6:5 – vandrer > vandre (=DA)
6:7 – hører > høre (=DA)

Guds igenfødte, ny-levende sjæle! (500)
1:4 – sig > jer (=DA)

Guds kærlighed er strand og grønne enge (503)
Udgår

Herre, jeg har handlet ilde (510)
Tilbageføres til DAs tekstform

Hjerte, lad dig ej indbilde (514)
4:5 – men alt, hvad han har forset > alt, hvad han sig har forset

Nu har jeg fundet det, jeg grunder (517)
4:4 – altid > kun altid

Jesus han er syndres ven (518)
2:2 – på > til (=DA)
Str. 4 udgår

Min død er mig til gode (532)
5:1 – udslykkes > udslukkes
5:1 – note udgår

Her vi ties, her vil bies (538)
5:1 – udgrunde > begrunde
5:2 – udgrunde > begrunde
5:5 – udgrunde > begrunde
5:6 – udgrunde > begrunde

O min sjæl, du går og vanker (555)
Udgår

O kære sjæl, frygt aldrig mer (559)
Udgår

Den store hvide flok vi se (561)
Tilbageføres til DAs tekstform

Vor tro den er et lys (568)
Note Førstelinie i Den Danske Salmebog (1953): "Ransager eder selv" – udgår

At tale om livet (571)
Udgår

Fader vor i Himmerig (575)

Udgår

Hvordan takker vi vor Herre (579)

Tilbageføres til DAs tekstform

O giver lyd, I folk i alle verdens riger! (580)

1:1 – giver lyd > lytter til (=DA)
1:3 – selv > med (=DA)
4:2 – det onde > hvad ondt (=DA)
Str 6 udgår

Ak, vidste du, som går i syndens lænke (581)

4:3 – undfange – note: Modtage.

I dag er nådens tid (582)

4:2 – note: Luk 19,11-27

Hør, min sjæl, den gode hyrdes stemme! (584)

3:5 – overflødigt liv > liv i overflod

O Gud, du ved og kender (588)

Tilbageføres til DAs tekstform

O Jesus, går du da din vej? (590)

5:2 – ud af > udaf (=DA)
6:2 – selvretfærdighed gør > egen klogskab gør mig (=DA)
7:4 – han > den
8:3 – gode > her god

Hvo vil med til Himmerige? (595)

2:4 – pølen, note: Svovlpølen, Joh.Åb.19,20
3:4 – den > han (=DA)

Kommer, hvo vil visdom lære! (596)

Str 6 flyttes til mellem str 4 og 5 (=DA)

Så tag mig da ved hånden (601)

2:1 – Indhyld > Indhyl

Herre, du vandrer forsoningens vej (603)

Note: Littmarck 1973 > Littmarck 1972

Herrens røst, som aldrig brister (605)

Tilbageføres til DAs tekstform

Sving dig op, min sjæl, til Gud! (606)

Udgår

Nu bør ej synden mere (607)

2:8 – kraftig > stærke (=DA)

Op! våg og bed (608)

8:2 – erfarenhed > forfarenhed (=DA)

Så skal da mammon vige (611)
5:1 – Thi > Men (=DA)

Verden, o verden! hvi frister du mig (613)
2:2 – grænser > grænse
4:3 – fortrylle > fortryller

Du er, Gud! før jorden skabtes (614)
Tilbageføres til DAs tekstform

Op, I kristne, ruster eder! (615)
Note 1: sønderejysk: sværm > sværm

Sørger du endnu, min sjæl (617)
4:2 – og > det (=DA)
6:1 – derom > der op

Vort kors gør sure miner (619)
1:8 – til > i
4:5 – længsel > trængsel

Stå fast, min sjæl! stå fast (622)
6< 2 – han > ham (=DA)

Når i den største nød vi stå (629)
4:1 – Gak > Gå

Sorrig og elendighed (633)
1:7 – note til 'drillet: drejet, fordrevet > trillet, tumlet
10:5 – både: note udgår

Aldrig er jeg uden våde (634)
4:4 – levnedsmål > levneds mål

O Herre, kommer sorgens stund hernede (642)
Udgår

O hør os, Herre, for din død (643)
Udgår

I falmende glade, du kølige vind (645)
6:6 – han > ham

Vågn op, du som sover, stat op fra de døde (649)
2:7 – og > om (=DA)

Går hårdt en sorg os på (651)
Udgår

Den grund, hvorpå jeg bygger (658)
3:1 – englekraft og –evne > engle-kraft og evne

21-10-2002

Sov sødt, barnlille (666)
2:1 – grande: noten udgår

Nu glæd dig i Herren, mit hjerte (669)
Str 4 og 5 udgår

Jesus, dig alene sigter (674)
Tilbageføres til DAs tekstform

Den nåde, som vor Gud har gjort (675)
Str. 2 udgår (=DA)

Vor Gud er idel kærlighed (677)
1:4 – i mig vil han og give > han vil mig også give (=DA)
3:8 – *og* > og
4:5 – før > når (=DA)

Hvor ser det ud i verdens ørk (681)
3:4 – note: dygtighed > erfaring

Den ypperligste vej (682)
3:3 – at > som (=DA)
7:4 – at > og (=DA)

Loven er et helligt bud (683)
5:7 – Gud den > og Gud (=DA)

Kærlighed alt sit udretter (689)
Erstattes af tekstformen i Folkehøjskolens Ssangbog (17. udg. nr. 155)

Forgæves er vor kraft og kunst (690)
4:10 – brøste, note: mangle

Forlen os freden, Herre, nu (692)
Tilbageføres til DAs tekstform

For dig, vor Herre, som dagen kun (694)
Tilbageføres til Das tekstform
7:4 – solebjergs-skær > solebjærgs-skær

Som året går - (699)
5:8 – note: tilføj : Matt 5,8

Rind nu op i Jesu navn (716)
1:5 – Al min inderdel > alt mit indre skal
1:7 – opføre > op føre
6:1 – klokkeslæt > klokkeslæt
6:4 – sæt > sat
7:8 – rådne > smuldre

Nat, søvn og slum og seng, farvel! (717)
2:1 – livsens > livets (=DA)
5:4 – til mig rede > mig berede

6:3 – livsens > livets (=DA)

Nu rinder solen op (720)

4:4 – skal > vil (=DA)
4:5 – skal > vil (=DA)
6:2 – slet > rent (=DA)

Morgenrøden sig udstrækker (721)

Tilbageføres til DAs tekstform, bortset fra 1:1.

Vågn op og slå på dine strenge (722)

3:2 – hjertetak > hjerte-tak

Lysets engel går med glans (724)

4:4 – kysset > kysser

I østen stiger solen op (726)

4:1 – livets > lysets (=DA)

Den lyse dag forgangen er (733)

7:2 – note udgår

Den klare sol går ned, det kvælder mer og mer (737)

Str. 3 og 4 tilageføres til DAs str 2's tekstform

Det mulner mod den mørke nat (739)

Tilbageføres til DAs tekstform

Til hvile solen går (740)

1.3: vrår > vråer (=DA)
Str 6 udgår og erstattes af DA str 5

Aftenstjernen hisset tindrer (741)

Str. 2 udgår

Dagen viger og går bort (744)

3:2 – note udgår
7:1 – en > et (=DA)

Den skønne jordens sol gik ned (750)

4:3 – bjerget > bjærget (=DA)

Fred hviler over land og by (754)

3:1 – Det > Der
DA str 7 bringes som ny str 7.

Dig vandrer vi så gerne med (758)

1:1 – vandrer > vandre (=DA)
1:2 – lille > milde (=DA)

SALMERNES INDDELING

DA 1: Den danske Salmebog 1953 - DA 2: Salmebogskommissionens forslag (2000)

Fede typer: Nye og genoptagne salmer.
Kursiv: Salmer, der er flyttet fra deres rubrik i 2000-forslaget.
Afsnittene "Jesu liv", "Døden" og "Kødets opstandelse osv." er brudt helt om.

	DA 1	DA 2
LOVSANGE		
1. Guds menighed, syng for vor skaber i løn	1	1
2. Lover den Herre, den mægtige konge med ære	2	2
3. Lovsynger Herren, min mund og mit indre	3	3
4. Giv mig, Gud, en salmetunge	4	4
5. O, havde jeg dog tusind tunger	5	5
6. Dig være, mildeste Gud Fader	6	6
7. Herre Gud! Dit dyre navn og ære	7	7
8. Om alle mine lemmer	8	8
9. O store Gud! vi love dig	9	9
10. Alt, hvad som fuglevinger fik	10	10
11. Nu takker alle Gud	11	11
12. Min sjæl, du Herren love	24	12
13. Måne og sol		13
14. Tænk, at livet koster livet		14
TROEN PÅ GUD FADER		
Skabelsen og forsynet		
15. Op, al den ting, som Gud har gjort	12	15
16. O Gud! hvor er du mer end skøn	13	16
17. Almægtige og kære Gud		17
18. Som fisk i hav og fugl i luft	15	18
19. O Gud! fornuften fatter ej	16	19
20. Jeg ser dit kunstværk, store Gud		20
21. Du følger, Herre, al min færd		21
22. Gådefuld er du vor Gud		*128*
23. Hvor Gud mig fører, går jeg glad	19	22
24. En vej eller anden, vor Herre ved råd	20	23
25. Hvert et lys i livets nat	23	24
26. Nærmere, Gud til dig	**21**	
27. Du gav os efter dit behag		
28. De dybeste lag		
29. Spænd over os dit himmelsejl		
Guds omsorg		
30. Op, alle som på jorden bor	25	25
31. Til himlene rækker din miskundhed, Gud	26	26
32. Hvo ikkun lader Herren råde	27	27
33. Han, som har hjulpet hidindtil	28	28
34. Gud skal alting mage	29	29
35. På Gud alene	30	30

36. Befal du dine veje	31	31
37. Min Gud befaler jeg min vej	32	32
38. På alle dine veje	33	33
39. Synes det i kors og pine	490	34
40. Hvorfor vil du dog klage	34	35
41. Lille Guds barn, hvad skader dig	35	36
42. I underværkers land jeg bor	36	37
43. Hvor er det godt i Jesu arme	37	38
44. Urolige hjerte	39	39
45. Jeg går i fare, hvor jeg går	40	40
46. Sorrig og glæde de vandre til hobe	41	41
47. Jeg løfter mine øjne op	42	42
48. Uforsagt, hvordan min lykke	43	43
49. Ingen er så tryg i fare	44	44
50. Under dine vingers skygge	45	45
51. Jeg er i Herrens hænder		

TROEN PÅ GUDS SØN

Jesus Kristus

52. Du, Herre Krist	46	47
53. Hav tak, o Herre, for evig trøst		48
54. Hvad mener I om Kristus		
55. Ved Jesu navn forlades alle synder		51
56. Jesus er navnet mageløst	47	52
57. Herre, fordi du		53
58. Jesus! Frelser og Befrier	48	54
59. Jesus os til trøst og gavn	49	55
60. Jesus, min drot	50	56
61. Min Jesus er for mig	51	57
62. Jesus - det eneste		
63. I Jesu navn	52	58
64. Jeg vil mig Herren love	56	59
65. Troens smykke, Jesus sød		60
66. Lyslevende fra Himmerig	57	61
67. Jeg så ham som barn	**58**	
68. Se, hvilket menneske		
69. Du fødtes på jord		62
70. Du kom til vor runde jord		

Tidens fylde

Bebudelsen af Guds Søns fødsel

71. Nu kom der bud fra englekor	63	64
72. Maria hun var en jomfru ren	64	65
73. Vi synger med Maria		66

Advent

74. Vær velkommen, Herrens år (advent)	66	68
75. På Jesu død og blodig sår	67	69
76. Op! thi dagen nu frembryder	59	70
77. O kom, o kom Immanuel		
78. Blomstre som en rosengård	60	71
79. Stat op i gry, min Gud, stat op	61	72

80. Tak og ære være Gud	62	73
81. Fryd dig, du Kristi brud	68	74
82. Fryd dig, du Jesu brud	69	75
83. Glæd dig, Zion! glæd dig, jord	70	76
84. Gør døren høj, gør porten vid	71	77
85. Op, Zion, at oplukke	72	78
86. Hvorledes skal jeg møde	73	79
87. Det første lys er ordet, talt af Gud		80
88. Hør det, Zion, trøst for al din vé		81
89. Vi sidder i mørket, i dødsenglens skygge		82
90. Op, glædes alle, glædes nu	74	84
91. Store Gud og Frelsermand	*65*	*67*
92. Søde Jesus, Davids rod	75	85
93. Nu vil vi os forsamle	77	86
Jul. Jesu fødsel		
94. Det kimer nu til julefest	76	87
95. Fra Himlen højt kom budskab her	79	88
96. Fra Himlen kom en engel klar	80	89
97. Vor Jesus kan ej noget herberg finde	78	90
98. Det var ikke en nat som de andre		
99. Velkommen igen, Guds engle små	81	91
100. Kimer, I klokker! ja, kimer før dag i det dunkle	82	92
101. Himlens morgenrøde	83	93
102. Et lidet barn så lysteligt	84	94
103. Barn Jesus i en krybbe lå		96
104. Et barn er født i Betlehem	85	97
105. Venner! sagde Guds engel blidt	86	98
106. Af højheden oprunden er	87	99
107. Glæden hun er født i dag	88	100
108. Lovet være du, Jesus Krist	89	101
109. I denne søde juletid	90	102
110. Nu vil vi sjunge og være glad	91	103
111. Hør, hvor englesangen toner		
112. Kom, alle kristne		
113. Fryd dig i Guds behag	92	104
114. Hjerte, løft din glædes vinger	93	105
115. Lad det klinge sødt i sky	94	106
116. En sød og liflig klang	95	107
117. En rose så jeg skyde	106	108
118. Julen har englelyd	96	109
119. Julen har bragt velsignet bud	109	110
120. Glade jul, dejlige jul	110	111
121. Dejlig er jorden	111	112
122. Den yndigste rose er funden	98	113
123. Her kommer, Jesus, dine små	99	114
124. Alle ting er underfulde	**101**	
125. Mit hjerte altid vanker	100	115
126. Min sol, min lyst, min glæde	102	116
127. Frisk op! Endnu en gang	103	117
128. Søde Jesus, jule-fyrste	104	118
129. Julebudet til dem, der bygge	107	119

130. Fredløs er freden, hvor menneskets veje		120
131. Blåt vælded lys frem bag skyers skred		121
132. Guds engle i flok! synger lifligt i kor	108	122
133. Med fred og fryd jeg farer hen	117	123
134. Vor Herre han er en konge stor	119	124
135. Nu velan, et frejdigt mod	*112*	*50*
Hellig Tre Konger		
136. Dejlig er den himmel blå	113	125
137. Det runde himlens stjernetelt	114	126
138. De hellig tre konger så hjertensglad	115	127
Jesu liv		
139. Hvor stor er dog den glæde	120	129
140. I Nazaret, i trange kår	121	130
141. Mig lyster nu at træde	123	132
142. Kom, følg i ånden med	122	131
143. Med Den Enbårnes herlighed	125	133
144. Hvor saligt var det ægtepar	124	134
145. Hos dig, o Jesus, sent om nat	126	135
146. Velkommen de Jesus i Nazaret bød		136
147. Der sad en fisker så tankefuld	127	138
148. Ånden opgav enkesønnen	130	142
149. Hvad er det for en snekke	129	140
150. Mit hjerte er så bange		141
151. Med sin alabaster-krukke	131	144
152. O Herre Gud, din lære	133	147
153. En sædemand gik ud at så	134	148
154. En bondemand går ud at så		
155. Godt og ondt i lys og mørke	136	150
156. Guds rige lignes ved et frø	137	151
157. Betesda-søjlernes buegange		137
158. Kvindelil! din tro er stor	138	152
159. Min Jesus, grund til al vor lyst	140	153
160. Jeg tror det, min genløser	141	154
161. Med strålekrans om tinde	149	162
162. Det var kun en drøm, at han tog os til side		163
163. Fuglen har rede, og ræven har grav	128	139
164. Øjne, I var lykkelige	142	155
165. Ét fornødent er; det ene	591	145
166. Så skal dog Satans rige	132	146
167. Hører I, vor Herre kalder	145	157
168. Hyrden er én og så hans hjord	143	156
169. Kommer hid kun med de små	**399**	
170. Fra verdens morgenstund udgår	146	159
171. Lazarus lå i sin grav		143
172. Se, vi går op til Jerusalem		164
173. Ét vidste han om vejen frem		165
174. Jerusalem! I dag din konge græder	148	161
175. Jesus, livets rige kilde	147	160
Påske		

Jesu lidelse og død

176. Se, hvor nu Jesus træder 150 166
177. Kom, sandheds konge! Kristus, kom 151 167
178. Han står på randen af sin grav 152 168
179. Herren god, som uden grænser 153 169
180. Hører til, I høje Himle 154 170
181. Over Kedron Jesus træder 155 171
182. Følger med til urtegården 156 172
183. Sover I? Hvor kan I sove 159 173
184. Mørket skjuler jorderige 160 174
185. Længe haver Satan spundet 161 175
186. Ingen højhed, ingen ære 162 176
187. Rettens spir det alt er brækket 163 177
188. Så bøjed den dødsdømte nakken 178
189. Hvor er lammet, offerlammet 164 179
190. Her ser jeg da et lam at gå 165 180
191. Gak under Jesu kors at stå 166 181
192. Hil dig, Frelser og Forsoner 167 182
193. O hoved, højt forhånet 168 183
194. O høje råb, hvis lige aldrig hørtes 185
195. Naglet til et kors på jorden 169 187
196. Under korset stod med smerte 188
197. "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig!" 189
198. Lyksalig endte da min frelser sine dage *186*
199. Jesus, dine dybe vunder 170 190
200. Jesus er mit liv i live 171 191
201. Det hellige kors, vor Herre selv bar 172 192
202. Som et stille offerlam 173 193
203. O du Guds Lam uskyldig 174 194
204. O hjertekære Jesus Krist 175 195
205. O store Gud, din kærlighed 176 196
206. Vor frelser, du, som døde 177 197
207. Jesus, jeg dit kors vil holde **181**
208. Skriv dig, Jesus, på mit hjerte 178 198
209. Et kors det var det hårde trange leje **182**
210. Syng højt, min sjæl, om Jesu død 183 199
211. Lad vaje højt vort kongeflag 184 200
212. Den bitre død dig trængte 185 201
213. I kvæld blev der banket på Helvedes port 202
214. Hør vor helligaftens bøn 188 203
215. Dag til hvile! Dag til glæde 187 204
216. Der venter bag langfredags nat 205
217. Min Jesus, lad mit hjerte få 189 206

Kristi opstandelse

218. Krist stod op af døde 190 207
219. Lov og tak for påskens offer 208
220. I dødens bånd vor frelser lå 191 209
221. I døden Jesus blunded 192 210
222. Opstanden er den Herre Krist 193 211
223. Herren af søvne opvågned, opsprang 194 212
224. Stat op, min sjæl, i morgengry 195 213

225. Op, sjæl, bryd søvnen af	(196)	214
226. O kæreste sjæl, op at våge	197	215
227. Som den gyldne sol frembryder	198	216
228. Du er, opstandne sejershelt	561	217
229. Hvor er dog påske sød og blid	199	218
230. Påskemorgen slukker sorgen	200	219
231. Påske vi holde	201	220
232. O salig påskedag	196	221
233. Jesus lever, graven brast	202	222
234. Som forårssolen morgenrød	204	223
235. Verdens igenfødelse	205	224
236. Påskeblomst! hvad vil du her	206	225
237. Nu ringer de klokker ved daggryets komme		226
238. Det er så sandt, at ingen så		227
239. I den nat af stumme skrig		
240. Dig være ære, Herre over dødens magt		228
241. Tag det sorte kors fra graven	207	229
242. Hører, I, som græde	208	230
243. Luk øjne op, al kristenhed	209	232
244. Hvor lifligt er det dog at gå	210	233
245. Opstandne Herre, du vil gå		234
246. Kom, lad os tømme et bæger på ny	212	235
247. Jesus, som iblandt os står	388	236
248. Med thomaskravet står vi her		237
249. Hvad er det at møde den opstandne Herre		

Kristi himmelfart

250. Kommer, sjæle, dyrekøbte	213	238
251. Jesus, himmelfaren	214	239
252. Til Himmels fór den ærens drot	215	240
253. I dag skal alting sjunge	216	241
254. Fuldendt er nådens store værk	217	242
255. Drag, Jesus, mig	218	243
256. På denne dag vi se Guds Søn	219	244
257. Vaj nu, Dannebrog, på voven	220	245
258. Vil natten nu vige	*308*	*308*
259. Din Himmel-krone ser vi stråle		246
260. Du satte dig selv i de nederstes sted		

Kristi herredømme

261. Halleluja for lysets drot	221	247
262. Frydetonen går mod tronen	228	248
263. Sin vogn gør han af skyer blå	223	249
264. Herre Jesus, du, som troner	224	250
265. Om salighed og glæde	225	251
266. Mægtigste Kriste, menighedens Herre	226	252
267. Vær priset, Jesus Krist, Guds Lam	227	253

Kristi komme i herlighed

268. Zions vægter hæver røsten	232	254
269. Jeg venter dig, Herre Jesus, til dom	233	255
270. Luk øjne op, o kristenhed	230	256

271. I jomfruer, I kloge	234	257
272. I lemmer, hvis hoved har Himlen i vælde	529	258
273. I verden er ej nød så stor	231	259
274. Rejs op dit hoved, al kristenhed	229	260
275. Uforsagt, vær på vagt	546	261
276. Dommer over levende og døde		262
277. Herre, når din time kommer		263
278. En dag skal Herrens skaberdrømme møde		264
279. Venner, lad kun skyer gråne	235	265

TROEN PÅ GUD HELLIGÅND

Helligånden

Pinse. Helligåndens komme

280. Vanæret vor drot kom i sin grav	236	266
281. Nu nærmer sig vor pinsefest	238	267
282. Apostlene sad i Jerusalem	239	268
283. Fra Himlen kom den Helligånd	240	269
284. Fra Himlen Herrens Ånd nedfór	241	270
285. Hør himmelsus i tredie time		271
286. Var I ikke galilæer	242	272
287. Kraften fra det høje	243	273
288. Drag ind ad disse porte	245	274

Helligåndens gerning

289. Nu bede vi den Helligånd	246	275
290. I al sin glans nu stråler solen	247	276
291. Du, som går ud fra den levende Gud	248	277
292. Kærligheds og sandheds Ånd	249	278
293. Gud Helligånd, vor trøstermand	250	279
294. Talsmand, som på jorderige	251	280
295. Drag ind ad dine porte	252	281
296. Du, som den store pinsedag	253	282
297. I kristne, som bekende	254	283
298. Helligånden trindt på jord	255	284
299. Ånd over ånder	257	285

Bøn til Helligånden

300. Kom, sandheds Ånd, og vidne giv	258	286
301. Kom, Helligånd, Gud Herre from	259	287
302. Gud Helligånd, o kom	260	288
303. Kom, Gud Faders Ånd fuldgod	261	289
304. Gud Helligånd, opfyld med lyst	262	290
305. Kom, Gud Helligånd, kom brat	263	291
306. O Helligånd, kom til os ned	264	292
307. Gud Helligånd, vor igenføder	265	293
308. Helligånd, vor sorg du slukke	267	294
309. Bøj, o Helligånd, os alle	268	295
310. Gud Helligånd, i tro os lær	269	296
311. O Helligånd, du skat så skøn	270	297
312. Sandheds tolk og taler	271	298
313. Kom, regn af det høje! lad jorden oplives	272	299
314. Kom, store Gud, o Helligånd	273	300

315. Helligånd, de frommes glæde	274	301
316. Helligånd, hør hvad vi bede	**275**	
317. Livets fylde, glædens glans		302

Den hellige almindelige kirke

Guds rige

318. Stiftet Guds Søn har på jorden et åndeligt rige	276	303
319. Vidunderligst af alt på jord	277	304
320. Midt iblandt os er Guds rige	278	305
321. O kristelighed	279	306

Kirken

322. Den kristne kirkes skønne navn	*287*	*316*
323. Kirken den er et gammelt hus	280	309
324. Dig rummer ej himle	*291*	*387*
325. Jeg ved et lille Himmerig	281	310
326. Der stander et hus i vort høje Nord	**284**	
327. Kirken er som Himmerige	288	312
328. Hvor Gud sit hus ej bygge vil	*292*	*494*
329. Give da Gud, at hvor vi bo		
330. Du, som ud af intet skabte		
331. Uberørt af byens travlhed		
332. På Jerusalem det ny	289	313

Kirkens enhed

333. Almindelig er Kristi kirke	285	314
334. Guds kirkes grund alene	286	315
335. Flammerne er mange, lyset er ét		

Kirkens bevarelse

336. Vor Gud han er så fast en borg	295	317
337. Behold os, Herre, ved dit ord	296	318
338. Var Gud ej med os denne stund	298	319
339. Vort liv blev reddet		320
340. Den kristne kirkes alderdom	290	321
341. Det lakker nu ad aften brat	353	322
342. Nu ved jeg vej til Himmerig	301	323
343. Tusind år stod Kristi kirke	*282*	*311*
344. Højhedens Gud, som kom herned	300	324
345. Guds menighed er jordens største under		

Kirkens fornyelse

346. Vel mødt, I kristne fromme	303	325
347. Ak, Fader! Lad dit ord og Ånd	309	326
348. Tør end nogen ihukomme	306	327
349. Herren han har besøgt sit folk	308	328
350. Foragter ej de ringe dage	305	329
351. Vor arv vi kendes ved	304	330
352. Herrens kirke er på jord	307	331
353. Som aldrig så lang er nogen dag	310	332

354. Lov og pris og evig ære	311	333
Kirkens mission		
355. Gud har fra evighed givet sin Søn os til Herre	222	334
356. Almagts Gud, velsignet vær	312	335
357. Vær trøstig, Zion, Jesu brud	313	336
358. Lad dit rige alle vegne	747	337
359. Du Ånd fra kirkens første tider	318	338
360. Arbejd, til natten kommer	**332**	
361. Din rigssag, Jesus, være skal	322	339
362. Gør dig nu rede, kristenhed	314	340
363. Lov, pris og tak, at du har givet		341
364. Al magt på jorden og i Himlen		342
Kirkens diakoni		
365. Guds kærlighed ej grænse ved	323	343
366. Nogen må våge i verdens nat		344
367. Vi rækker vore hænder frem		345
368. Vintræ og grene og frugt hører sammen		
369. Du, som gir os liv og gør os glade		
370. Menneske, din egen magt		
371. Du fylder mig med glæde		346
372. Dit værk er stort, men jeg er svag	331	347
373. Herre, jeg vil gerne tjene	325	348
374. Herre Jesus stærk og mild	**327**	
De helliges samfund		
Fællesskabet		
375. Alt står i Guds faderhånd	333	349
376. Lyksaligt det folk, som har øre for klang	335	350
377. I Herrens udvalgte, som hellighed øve	336	351
378. Hvor kan jeg noksom skønne på	**337**	
379. Der er en vej, som verden ikke kender	338	352
380. Op dog, Zion! ser du ej	339	353
381. Igennem nat og trængsel	340	354
382. Kom, brødre, lad os ile	341	355
383. Det er så yndigt at følges ad, hvor banet	342	356
384. Til klart Guds ansigt vi skal se	343	357
Ordet		
385. Op, alle folk på denne jord	345	359
386. Udrundne er de gamle dage	**344**	
387. Jesus, se til os i nåde	556	360
388. Herrens røst var over vandet	346	361
389. Guds riges evangelium	347	362
390. Gud, lad dit ord i nåde lykkes	348	363
391. Dit ord, o Gud, som duggen kvæger	349	364
392. Himlene, Herre, fortælle din ære	350	365
393. Fra Himmelen hid til os ned	351	366
394. Ak, Gud, fra Himlen se herned	352	367
395. Guds ord blev aldrig bundet	354	368
396. Min mund og mit hjerte	355	369

397. Trods længselens smerte	356	370
398. Dybe, stille, stærke, milde	357	371
399. Klokken slår, tiden går, troen på	358	372
400. Så vældigt det mødte		358
401. Guds ord det er vort arvegods	359	373
Gudstjenesten		
402. Den signede dag med fryd vi ser	367	374
403. Denne er dagen, som Herren har gjort	368	375
404. Lover Herren! han er nær	366	376
405. Søndag er vor Herres dag	371	377
406. Søndag morgen fra de døde	372	378
407. Nu står sjælen op af døde	373	379
408. Nu ringer alle klokker mod sky	374	380
409. Som hønen klukker mindelig	**375**	
410. Som tørstige hjort monne skrige	377	382
411. Hyggelig, rolig	378	383
412. Som vintergrene		384
413. Vi kommer, Herre, til dig ind		385
414. Den mægtige finder vi ikke		386
415. Dig ske al ære, Herre Krist		387
416. O Herre Krist! dig til os vend	380	388
417. Herre Jesus, vi er her	383	389
418. Herre Jesus, kom at røre	384	390
419. Åh Gud, hør min bøn		
420. Syng lovsang hele jorden		
421. Gud er her til stede		391
422. Hellig, hellig, hellig! Herre Gud almægtig	363	392
423. Sin menighed har Kristus kær	382	393
424. I Herrens hus er godt at bo	**385**	
425. Velsignelse, al jordens tarv	387	394
426. Fred til bod for bittert savn	389	395
427. Tak for al din fødsels glæde	390	396
428. Fader, tak for liv og ånde	391	397
429. Brødre og søstre! Vi skilles nu ad	392	398
430. Lov og tak og evig ære ofrer vi	54	399
431. Herre Kristus! Dig til ære	395	400
Kyrie		
432. Litaniet: Herre Gud Fader i Himlen	364	418
433. Herre Gud Fader i Himlen (Ritualbog s. 38)		419
Gloria		
434. Ære være Gud i det højeste (Ritualbog s. 39)		422
435. Aleneste Gud i Himmerig	360	423
Halleluja		
436. Gladelig vil vi halleluja kvæde	361	425
Credo		
437. Vi tro, vi alle tro på Gud	**362**	

Sanctus
438. Hellig, hellig, hellig er Herren, ... Himlen og jorden

Agnus Dei
439. O! du Guds Lam med korsets skam *365* *438*
440. O Guds Lam uskyldig *439*

Dåb
441. Alle mine kilder skal være hos dig 396 451
442. Enhver, som tror og bliver døbt 397 452
443. Op til Guds hus vi gå *376* *381*
444. Guds-husets dør er i vor dåb 398 453
445. Af diendes og spædes mund 400 454
446. O, lad din Ånd nu med os være 401 455
447. Herren strækker ud sin arm 402 456
448. Fyldt af glæde over livets under 457
449. Vor Herre tar de små i favn
450. Du kommer, Jesus, i vor dåb 458
451. Du, som os af nåde stor 404 459
452. Du folk, som kristne kaldes vil 405 460
453. Vort løsen er vor tro og dåb 406 461
454. Barnelivets favre dage 409 462

Nadver
455. Mindes vi en fuldtro ven 415 426
456. Vor Herre Jesus i den nat 416 427
457. Du, som gik foran os 428
458. Zion, pris din saliggører 417 429
459. Herre! hvor skal vi gå hen 418 430
460. Jesus, din søde forening at smage 419 431
461. Jesus Kristus er til stede 420 432
462. Jesus, livets sol og glæde 421 434
463. Mæt min sjæl, o Jesus sød 422 435
464. Jeg kommer, Herre, på dit ord 423 436
465. O Jesus, gør det ved din Ånd 424 437
466. Vor Herres Jesu mindefest 425 440
467. Du er vor skat, o Jesus sød 426 441
468. O Jesus, på din alterfod 427 442
469. Så går nu sjælens højtid an 428 443
470. Lad os bryde brødet ved hans bord
471. O glædelig dag 429 444
472. O Jesus, søde Jesus, dig 430 445
473. Dit minde skal, o Jesus, stå 431 446
474. Jesus Krist, du gav mig livet 432 447
475. Går det, Herre, som jeg vil 433 448
476. Kornet, som dør i jorden 449
477. Som korn fra mange marker 450

Konfirmation
478. Vi kommer til din kirke, Gud
479. Han, som på jorden bejler 407 466
480. Lad denne dag, o Gud, vor Gud 410 467

481. Løgnens fader vi forsage	411	468
482. O Herre god og Frelser from	412	469
483. Slip os arme ej	413	470
484. Du, som vejen er og livet	414	471
Præstevielse		
485. O Jesus, præst i evighed	293	491
486. I dag på apostolisk vis	294	492
Syndernes forladelse		
Guds kærlighed		
487. Nu fryde sig hver kristen mand	435	495
488. Guds Søn kom ned fra Himmerig	436	496
489. Guds nåde højt jeg prise vil	462	497
490. O søde Gud, din kærlighed	452	498
491. O gode Gud, din kærlighed	453	499
492. Guds igenfødte, ny-levende sjæle	464	500
493. Gud Herren så til jorden ned	434	501
494. Kærlighed fra Gud	740	502
Syndsbekendelse		
495. Midt i livet er vi stedt	442	504
496. Af dybsens nød, o Gud, til dig	437	505
497. Jeg råber fast, o Herre	474	506
498. Gud, efter dig jeg længes	449	507
499. O Jesus, livsens Herre	447	508
500. O Gud, min synd du sænke ned	476	509
501. Herre, jeg har handlet ilde	438	510
502. Jeg har en angst som aldrig før		512
503. O Herre, udslet min synd så svar	440	463
504. O Gud, vi falder dig til fode	441	464
Guds tilgivelse		
505. Til dig alene, Herre Krist	446	513
506. Hjerte, lad dig ej indbilde	450	514
507. Vor sjæl er dertil født og båren	**443**	
508. Bryd frem, mit hjertes trang at lindre	444	515
509. Hvor lystig, sød og yndig	463	516
510. Nu har jeg fundet det, jeg grunder	459	517
511. Jesus han er syndres ven	454	518
512. Hvo vil mig anklage	461	519
513. Min frelser mig af døden drog	451	520
514. Guds Søn har gjort mig fri		521
515. Fred i Jesu død vi skulle	455	522
516. Klynke og klage	460	523
517. O, hvor er nåde-stolen	445	524
518. På Guds nåde	458	525
519. Syndernes forladelse selvros udelukker	**457**	
520. Du, som freden mig forkynder	**456**	
521. På nåden i Guds hjerte		526
522. Nåden er din dagligdag		527
523. Min nåde er dig nok		528

Døden

524. Hør mig, Skaber mild		529
525. O Jesus, morgenstjerne	613	549
526. Vor Herre Jesus, Gud og mand	611	530
527. Når syn og hørelse forgår	617	531
528. Når tid og time er for hånd	618	532
529. Med sorgen og klagen hold måde, Guds ord	636	488
530. Min død er mig til gode	628	534
531. Eja, min sjæl ret inderlig	651	535
532. Nu ledet er min lille	634	485
533. Jeg er rede til at bede		536
534. Hvo ved, hvornår mit liv har ende	620	479
535. Nu! jeg har vunden	629	537
536. Udrust dig, helt fra Golgata	614	480
537. Lær mig, o skov, at visne glad	**632**	
538. At sige verden ret farvel	609	477
539. Mit lys i mørke, Jesus sød	610	544
540. En liden stund	625	545
541. Vær du mig nær!	520	481
542. Døden er den sidste fjende	637	489
543. Jeg lever – og ved hvor længe fuldtrøst	627	482
544. Som dug på slagne enge	624	483
545. Sejervindersken på jorden	486	548
546. **Herrens venner ingensinde**	**631**	
547. Man siger, livet har bange kår	22	487
548. Han kom til os fra Himmerige		486
549. Vi takker dig for livet		
550. Nu er livet gemt hos Gud		484
551. Der er en vej, som vi alle går alene		550
552. Nu har du taget fra os		490

Kødets opstandelse og det evige liv (Evighedshåbet)

553. Min største hjertens glæde	656	552
554. Om Himmerigs rige vi tales ved	658	553
555. Jeg ved et evigt Himmerig	650	533
556. I Himmelen, i Himmelen		554
557. Her vil ties, her vil bies	642	538
558. Når mit øje, træt af møje	643	539
559. O Helligånd! mit hjerte	645	540
560. Det livets ord vi bygger på	638	541
561. Jeg kender et land	649	551
562. Som markens blomst henvisner fage	623	542
563. Sørger ej for dem, der sove	654	556
564. Tænk når engang den tåge er forsvunden	**653**	
565. Med sorgen og klagen hold måde! Du mindes	640	543
566. Er livet alt lifligt herneden	641	546
567. Jeg er fremmed, jeg er en pilgrim	646	547
568. Livsalige dag, som i håbet vi venter	655	557
569. Ja, engang mine øjne skal		558

Allehelgen

570. Hvor er det godt at lande	648	560
571. Den store hvide flok vi se	661	561
572. Jeg ser dig, søde Lam, at stå	657	562
573. Helgen her og helgen hisset	660	563
574. For alle helgen, som i Kristi tro	659	564
575. Din fred skal aldrig vige	*650*	*650*

KRISTENLIVET

Tro

576. O, Jesus, troens dyre skat	478	565
577. Vor tro er den forvisning på	484	566
578. Den tro, som Jesus favner	480	567
579. Vor tro den er et lys	483	568
580. Jesus, dødens overvinder	479	569
581. Der er et helligt værge	482	570
582. At tro er at komme		

Bøn

583. Falder på dig modgangs hede	551	572
584. Beder, og I skulle få	550	573
585. Hvor der er tro på Gud	549	574
586. Stol du kun på dit Fadervor	553	576
587. Guds egen kære Søn	552	577
588. Herre, gør mit liv til bøn		578

Omvendelse

589. Hvordan takker vi vor Herre	470	579
590. O, lytter til, I folk	465	580
591. Ak, vidste du, som går i syndens lænke	467	581
592. I dag er nådens tid	471	582
593. En hyrde glemmer fåret ej	475	583
594. Hør, min sjæl, den gode hyrdes stemme	473	584
595. I denne verdens sorger sænkt	468	585
596. Kender du den livsens kilde	472	586
597. Så vide om land, som sol monne gå	477	587

Kristi efterfølgelse

598. O Gud, du ved og kender	535	588
599. Lov og tak og evig ære ske dig	55	589
600. O Jesus, går du da din vej	541	590
601. Herlighedens Gud	536	591
602. Den snævre vej er bred nok til Guds rige	530	592
603. Den vej, du gik i kors og trang	531	593
604. Det koster mer, end man fra først betænker	577	594
605. Hvo vil med til Himmerige	532	595
606. Kommer, hvo vil visdom lære	533	596
607. Jesus Krist, du overvandt	203	597
608. Stod med Krist vi op af døde	537	598
609. Dybt fornedres skal enhver	540	599
610. Bliv hos mig, kære Herre Krist	542	600
611. Så tag mig da ved hånden	543	601
612. Den store mester kommer	544	602

613. Herre, du vandrer forsoningens vej 603

Forsagelse og kamp

614. Far, verden, far vel 525
615. Far. verden, far vel (oprindelig tekstform) 604
616. Herrens røst, som aldrig brister 528 605
617. Nu bør ej synden mere 523 607
618. Op! våg og bed 545 608
619. Vægter! vil det mørke rige 547 609
620. Hvad fattes mig 548 610
621. Så skal da mammon vige 524 611
622. Halleluja! jeg har min Jesus fundet 571 612
623. Verden, o verden! hvi frister du mig 526 613
624. Gud er Gud, før jorden skabtes 560 614
625. Op, I kristne, ruster Eder 554 615
626. O du store sejervinder 562 616
627. Sørger du endnu, min sjæl 582 617
628. O Jesus, som er kommet at 559 618
629. Vort kors gør sure miner 580 619
630. Vor trængsel, hvor besværlig 581 620
631. Nu da til lykke 567 621
632. Stå fast, min sjæl, stå fast 572 622
633. Har hånd du lagt på Herrens plov 575 623
634. Du ved det nok, mit hjerte 574 624
635. Vær stærk, min sjæl, i denne tid 625
636. Midt i alt det meningsløse 626
637. Du, som mætted tusind munde 627

Modgang og håb

638. O, kommer hid dog til Guds Søn 558 628
639. Når i den største nød vi stå 564 629
640. Hvem skal jeg klage mit sorgfulde mod 505 630
641. Mig rinder så mange tanker i hu 506 631
642. Min Gud, jeg gammel er og grå 513 632
643. Sorrig og elendighed 507 633
644. Aldrig er jeg uden våde 510 634
645. Stille er min sjæl til Gud 517 635
646. Som lilliens hjerte kan holdes i grøde 491 636
647. Det er den daglig trøst, hvormed 492 637
648. Vær trøstig, mit hjerte, bedrøv dig ej mer 518 638
649. Skal fri og frelst vi hist 584 639
650. Midt igennem nød og fare 566 640
651. Vor klippe vi slippe umulig 568 641
652. Vor Herre! til dig må jeg ty 519 644
653. I falmende blade, du kølige vind 645
654. Aftensukket, nattegråden 509 646
655. Er du modfalden, kære ven 511 647
656. Ængstede hjerte 515 648
657. Vågn op, du som sover 469 649
658. Når jeg er træt og trist
659. Nu åbner savnet sine øde vidder 652

660. Kom, hjælp mig, Herre Jesus
661. Gud ene tiden deler 522 653

Trøst og fred
662. Hvad kan os komme til for nød 496 654
663. Gud Herren er min hyrde god 497 655
664. Frelseren er mig en hyrde god 498 656
665. Er Gud for mig, så træde 499 657
666. Den grund, hvorpå jeg bygger 500 658
667. Skulle jeg dog være bange 489 659
668. Alle vegne, hvor jeg vanker 503 660
669. Det koster ej for megen strid 578 661
670. I Jesus søger jeg min fred 502 662
671. O du min Immanuel 504 663
672. Jeg ved, på hvem jeg bygger 501 664
673. O Guddoms-sol fuldstærk og blid 95 665
674. Sov sødt, barnlille 488 666
675. Gud, vi er i gode hænder 493 667
676. Guds fred er mer end englevagt 487 668
677. Nu glæd dig i Herren, mit hjerte 669
678. Guds fred er glæden i dit sind 670

Kærlighed til Gud og næsten
679. Et trofast hjerte, Herre min 585 671
680. Jesus, kom dog nær til mig 588 672
681. Dig vil jeg elske, du min styrke 589 673
682. Jesus, Jesus, Jesus sigter 592 674
683. Den nåde, som vor Gud har gjort 596 675
684. O Jesus, du al nådens væld 597 676
685. Vor Gud er idel kærlighed 598 677
686. Min sjæl, om du vil nogen tid 599 678
687. Hvor dejlig skal Guds kirke stå 605 679
688. Skal kærlighed sin prøve stå 607 680
689. Hvor ser det ud i verdens ørk 602 (603) 681
690. Den ypperligste vej 604 682
691. Loven er et helligt bud 600 683
692. Du skal i denne verden ej 601 684
693. Jeg kender ham, hvem jeg har overgivet 587 685
694. Jesus, at du blev min broder 586 686
695. Nåden hun er af kongeblod 595 687
696. Kærlighed er lysets kilde 608 688
697. Herre, jeg vil gerne takke
698. Kain, hvor er din bror *46*

MENNESKELIVET
Bryllup / Vielse
699. Glæderig og underfuld **737**
700. Jeg ved en blomst så favr og fin 736 472
701. Huset, som Gud har bygt 735 473
702. Alterlyset i Herrens hus 741 474
703. Det er så yndigt at følges ad for to 738 475

704. Jert hus skal I bygge på ordets klippegrund	**739**	
705. Vi beder, Herre, for de to		476
706. I blev skabt som mand og kvinde		
Fædrelandet		
707. Forgæves er vor kraft og kunst	745	690
708. Gud lade rolighed og fred	746	691
709. Alfader, du, hvis navn i Nord	**751**	
710. Kærlighed til fædrelandet		*689*
711. Forlen os freden, Herre, nu	754	692
Årstiderne		
712. Vær velkommen, Herrens år (nytår)	664	693
713. For dig, o Herre, som dage kun	663	694
714. Kom, hjerte, tag dit regnebræt	*662*	*511*
715. O Gud, som tiden vender	666	695
716. Guds godhed vil vi prise	667	696
717. I går var hveden moden		
718. Året, som i dag oprinder	669	697
719. Lad tidens hjul omdrive	670	698
720. Som året går		699
721. Frydeligt med jubelkor		700
722. Nu blomstertiden kommer	671	701
723. Naturen holder pinsefest	672	702
724. Solen stråler over vang	673	703
725. Det dufter lysegrønt af græs		704
726. Gak ud, min sjæl, betragt med flid	674	705
727. Gud, du fra dine de herlige højeloftssale	**676**	
728. Du gav mig, o Herre, en lod af din jord	675	706
729. Nu falmer skoven trindt om land	677	707
730. Vi pløjed og vi så'de	678	708
731. Nu står der skum fra bølgetop		710
732. Dybt hælder året i sin gang	679	709
733. Skyerne gråner, og løvet falder		711
Morgen		
734. Gud Fader og Søn og Helligånd	680	712
735. Nu sol i øst oprinder mild	**681**	
736. Den mørke nat forgangen er	682	713
737. Jeg vil din pris udsjunge	683	714
738. O Gud ske lov til evig tid	684	715
739. Rind nu op i Jesu navn	686	716
740. Nat, søvn og slum og seng, farvel	687	717
741. Op, min sjæl, thi sol er oppe	688	718
742. Farvel, du hvilesøde nat	689	719
743. Nu rinder solen op	690	720
744. Morgenrøden sig udstrækker	691	721
745. Vågn op og slå på dine strenge	692	722
746. Dig, store Gud, ske ære	693	723
747. Lysets engel går med glans	694	724
748. Nu vågne alle Guds fugle små	695	725
749. I østen stiger solen op	696	726

750. Nu titte til hinanden de favre blomster små	697	727
751. Gud ske tak og lov		728
752. Morgenstund har guld i mund	698	729
753. Gud, du, som lyset og dagen oplod	**699**	
754. Se, nu stiger solen af havets skød	700	730
755. Gud ske lov for nattero		731
756. Nu gløder øst i morgenskær		732

Aften

757. Den lyse dag forgangen er, og natten	701	733
758. Nu velan, vær frisk til mode	702	734
759. Nu hviler mark og enge	703	735
760. Dagen nu sin afsked tager	704	736
761. Den klare sol går ned, det kvælder mer og mer	706	737
762. Hvilestunden er i vente	707	738
763. Det mulmer mod den mørke nat	708	739
764. Til hvile solen går	709	740
765. Aftenstjernen hisset tindrer	710	741
766. Se, hvor sig dagen atter skynder	711 (712)	742
767. Tiden skrider, dagen rinder	713	743
768. Dagen viger og går bort	715	744
769. Sig månen langsomt hæver	716	745
770. Jeg er træt og går til ro	717	746
771. Dagen går med raske fjed	718	747
772. Til vor lille gerning ud	719	748
773. Bliv hos os, når dagen hælder	720	749
774. Den skønne jordens sol gik ned	721	750
775. Der står et slot i vesterled		751
776. I fjerne kirketårne hist		752
777. Den store, stille nat går frem		753
778. Fred hviler over land og by	722	754
779. Lyksalig, lyksalig hver sjæl, som har fred	723	755
780. Den lyse dag forgangen er, den blanke sol	724	756
781. Nu skrider dagen under	714	757
782. Dig vandre vi så gerne med	725	758
783. Kirkeklokke! mellem ædle malme	726	759
784. Altid frejdig, når du går	727	760
785. Tunge, mørke natteskyer	729	761
786. Nu går solen sin vej		762
787. Du, som har tændt millioner af stjerner		763
788. Nu sænkes overalt		764
789. Nu lukker sig mit øje	732	765
790. Gode Gud, din engleskare	733	766
791. Når mørket jorden blinder (Vægterversene)	730	767

Forord

Redegørelse fra Det kirkemusikalske udvalg

Hermed fremlægges den del af det reviderede forslag, "FORSLAG TIL NY SALMEBOG. Betænkning afgivet af den af Kirkeministeriet 5. januar 1993 nedsatte SALMEBOGS-KOMMISSION", der omfatter forslag til énstemmig melodibog og flerstemmig koralbog.
Dette reviderede forslag er resultatet af Salmebogskommissionens arbejde efter høringsrundens afslutning.
Under arbejdet med revision af det melodiske materiale er der taget fornyet stilling til spørgsmål om *melodihenvisninger, melodirepertoire og melodiversioner, notation, satser, noter og registre.*
Disse emner tages op i det følgende, ligesom der i et selvstændigt afsnit gives en række bemærkninger om forslag til den énstemmige melodibog og den flerstemmige koralbog.

Overordnede betragtninger over melodihenvisninger, melodirepertoire og melodiversioner

Kommissionen har ud fra høringsrundens tilkendegivelser foretaget en række justeringer af melodihenvisningerne. Der er tale om mindre justeringer, der samlet set kan siges at være udtryk for en ændret vægtlægning mellem de mangeartede forhold, der har ligget til grund for de først fremlagte melodihenvisninger.

Høringen har givet anledning til en fornyet gennemgang af melodirepertoiret. En del af høringssvarene gør gældende, at mængden af melodier og valgfriheden er ganske omfattende og tenderer til at blive for omfattende. Andre høringssvar giver imidlertid udtryk for tilfredshed med valgfriheden blandt flere melodier. Kommissionen har på denne baggrund på ny overvejet melodirepertoirets art og omfang og i begrænset omfang foretaget justeringer i forhold til det oprindeligt fremlagte.
Melodirepertoiret er i enkelte tilfælde blevet udvidet med særligt efterspurgte melodier, og i andre tilfælde reduceret.

Ændringer i det fremlagte melodirepertoire fremgår af vedlagte bilag, hvor såvel melodier, der er udgået i forhold til det først fremlagte forslag, som melodier, der er kommet til, er nævnt.

De mange høringssvar kommenterer i begrænset omfang de valgte melodiversioner, og kommissionen har på ny gennemset melodiernes versioner ud fra de fremførte synspunkter og foretaget enkelte justeringer.

Bemærkninger om forslag til énstemmig melodibog og flerstemmig koralbog

I arbejdet med nærværende forslag til énstemmig melodibog og flerstemmig koralbog har det været hovedsigtet at fremlægge et materiale, der imødekommer de krav, der må stilles til en praktisk udgave af det melodiske stof.

Hensynet til den praktiske brug har betydet, at der i arbejdet med redaktionen af såvel den énstemmige melodibog som den flerstemmige koralbog er tilstræbt et ensartet præg. Der er således ved afgørelser omkring mange detaljer foretaget en afvejning mellem de nedenfor anførte mangeartede hensyn til f.eks. komponisternes egne angivelser på den ene side - og en indre konsekvens og logik i melodisamlingen (betragtet som en antologi der spænder over mange tidsaldre og dermed vidt forskellige stilpræg) på den anden side.

Hensynet til den praktiske brug har endvidere været bestemmende for valg af tonearter. Høringen har givet anledning til fornyet gennemgang af de foreslåede tonearter, og en række salmer bringes i en dybere toneart end i det først fremlagte forslag.
Det foreslås, at der tages initiativ til tilrettelæggelse af en dybere udgave i det omfang, moderne teknik med udgaver af koralbogen på cd-rom, computerprogrammer til nodeudskrift m.m. ikke overflødiggør en sådan udgivelse.

Forslaget til flerstemmig koralbog er tilrettelagt til brug for den instrumentale ledsagelse af salmesangen. Satserne og notationen af disse er tilrettelagt ud fra dette hensyn. En korisk fremførelse af satserne er ikke derved udelukket, men forudsætter en gennemgang af den enkelte sats med henblik på tekstlægning, overbindinger m.m.

I nærværende materiale fremlægges melodierne såvel i forslaget til énstemmig melodibog som i forslaget til flerstemmig koralbog i følgende rækkefølge:
I første afsnit står de metriske salmers melodier i alfabetisk orden, mens de liturgiske prosaled Kyrie, Gloria og Agnus Dei bringes i et efterstillet andet afsnit.
Hvor der er flere melodier til samme salmetekst, bringes disse i kronologisk rækkefølge.
I forslaget til flerstemmig koralbog bringes i et tredje afsnit den liturgiske musik til Højmesseordningen - og i et sidste afsnit registre, kildefortegnelse m.m.
Det forudsættes, at der ved en endelig udgivelse af den énstemmige melodibog bringes et afsnit med den liturgiske musik, der svarer til det i den flerstemmige koralbog forelagte.

Forslaget til den énstemmige melodibog fremlægges i computersat nodetryk, mens det flerstemmige materiale fremlægges som kopi af det materiale, kommissionen har færdiggjort, hvorfor en del satser fremstår som kopi af håndskrift.

I forslaget til énstemmig melodibog er der indskrevet tekst til 1. vers. Hvor teksterne er metrisk uregelmæssige, er flere vers indskrevet, og i særlige tilfælde alle vers. Hermed videreføres den kendte praksis fra den énstemmige melodibog til Den Danske Koralbog, hvor flere vers (evt. alle vers – og i få tilfælde flere salmer med samme melodihenvisning) er skrevet helt ud med angivelse af tekstfordelingen.

I forslaget til flerstemmig koralbog er der ikke foretaget en gennemgående indskrivning af tekst. Det skyldes rent praktiske hensyn. Det forudsættes som en selvfølge, at alle melodier i den flerstemmige koralbog i en endelig udgivelse fremstår med tekst.

I det fremlagte materiale er der imidlertid sat fokus på de uregelmæssige tekster, hvorfor de fleste af de tekster, der i den énstemmige melodibog har flere end ét vers skrevet ind, også i forslaget til den flerstemmige koralbog fremstår med angivelse af de uregelmæssige tekstforhold. Af hensyn til overskueligheden er der imidlertid anlagt en lidt anden praksis i den flerstemmige koralbog end i den énstemmige melodibog:
Hvad angår tekster med et stort antal uregelmæssigheder, er alle vers skrevet ind både i den énstemmige melodibog og i den flerstemmige koralbog (eks. "Aleneste Gud i Himmerig").
I de tilfælde, hvor teksterne har færre uregelmæssigheder (men dog er skrevet ud med alle vers i den énstemmige melodibog) er der i den flerstemmige koralbog foretaget andre, let-forståelige angivelser af uregelmæssighederne (eks. "Der stander et hus i vort høje Nord").
Endelig findes i den énstemmige melodibog et antal salmer, hvor kun enkelte vers (ud over vers 1) er skrevet ud, fordi der kun er få uregelmæssigheder. Der er ikke gjort rede for disse i den flerstemmige koralbog (eks. "Dejlig er jorden" takt 6, "Glade jul" takt 2).
Denne udførlige redegørelse for at beskrive den vægt der i redaktionsarbejdet er lagt på at bringe overensstemmelse mellem den énstemmige melodibog og den flerstemmige koralbog i henseende til problemerne med de uregelmæssige tekster. Denne overensstemmelse sikrer, at den spillende får adgang til de samme informationer som den syngende (blot anderledes noteret). (Se i øvrigt nedenfor under afsnittet Notation.)

Muligheden for at bringe de uregelmæssige tekster i deres fulde omfang også i den flerstemmige koralbog - eller på anden vis også der at gøre opmærksom på andre, mindre omfattende, uregelmæssige tekst-forhold - er nævnt i forordet til den først fremlagte betænkning, og dette er i høringsrunden blevet bemærket og positivt modtaget.

Revisionen af forslaget til ny salmebog har afstedkommet en forøgelse af det samlede melodirepertoire. Alt i alt foreslås det fremlagte forslag fastholdt ved en endelig udgivelse, men set i forhold til den lidt mere pladskrævende notation, hvor flere vers skrives ud, og visse melodier har flere tekster og derfor aftrykkes flere gange, må det anses for sandsynligt, at en endelig udgivelse af den flerstemmige koralbog vanskeligt kan rummes i ét bind. Ifald dette viser sig at være tilfældet, foreslås det, at udgivelsen tilrettelægges i to bind, hvor alle salmemelodier samles i første bind, og den liturgiske musik, noter og registre m.m. i andet bind.

Notation

Markering af verslinje-overgange

Blandt de høringssvar, der beskæftiger sig med notationspraksis i henseende til det melodiske stof, giver flere af ophavsmændene udtryk for, at forhold omkring den anvendte notation bør revurderes. Stærkest gør dette sig gældende i forbindelse med anvendelse af de vejledende vejrtrækningstegn. Kommissionen har her valgt at fravige det oprindeligt fremlagte forslag om anvendelse af disse.

Det skønnes væsentligt, at tekstens struktur, som den er at finde i salmebogen, også fremgår af den i den énstemmige melodibog og den flerstemmige koralbog indskrevne tekst. Dette hensyn tilgodeses i teksten med skråtstillede streger, der angiver verslinje-overgange. Man har her benyttet sig af den kendte måde at skrive lyriske tekster på, når disse af den ene eller den anden grund skrives uden de oprindelige linjeskift.

Fermater

Den sparsomme anvendelse af fermater over slutnoder, som kendetegner det først fremlagte forslag, er blevet revurderet på baggrund af høringen. Det er en udbredt opfattelse i høringssvarene, at den anvendte notation er for utilstrækkelig en angivelse af den forskellige praksis, der altid må afstemmes efter rum-størrelse, syngetempo, instrument-type m.m.

I det først fremlagte forslag var bl.a. overvejelser vedrørende betoninger bestemmende for anvendelsen eller udeladelsen af fermater og den noterede længde på slutnoder. Også disse forhold har givet anledning til en del indsigelser.

Som det vil fremgå af det reviderede forslag, har man fraveget den først fremlagte praksis, hvor fermater bl.a. var udeladt ved ubetonede slutnoder i melodier, hvor melodibevægelsen er båret af fjerdedele med halvnodepuls (eks. "Glæden hun er født i dag"), eller hvor melodierne (kan) opfattes som vekselrytmiske (skiftevis 6/4- og 3/2-takt) (eks: "Bøj, o Helligånd, os alle").

Samlet set har revurderingen af disse forhold medført, at kommisionen har tilføjet fermater over slutnoder i en stor del af melodierne. Den anvendelse af fermater, der kendetegner det reviderede forslag, bygger på en mere differentieret forståelse af fermater over slutnoder. Generelt angiver fermaterne, at varigheden af slutnoden er valgfri. Men hertil er yderligere at tilføje:

a) at fermaterne i en lang række tilfælde er sat over en noteret varighed af slutnoden, der i mange sammenhænge vil kunne fungere som varigheden i praksis. Man vil - ved at se bort fra den noterede fermat - således have en anvendelig varighed af melodiens slutnode for sit blik. Dette gælder fortrinsvis for den ældre del af melodistoffet, hvor det med korte taktstreger og pulsangivelse markeres, at melodierne tilhører stilperioder, der ligger forud for de moderne taktsystemer,

b) at fermaterne i de resterende melodier angiver, at her kan (og i mange tilfælde: bør) varigheden af slutnoden være længere end den værdi, slutnoden i sig selv angiver.

Hensynet til de historiske forhold har haft indflydelse på anbringelsen af fermater over slutnoder såvel i det først publicerede som i det nu fremlagte, reviderede forslag.

I det historisk set tidlige melodistof skønnes det, at fermater ofte mere har karakter af angivelse af linjeslutninger. For denne del af melodistoffet gælder, at senere og nutidig praksis er lagt til grund for anvendelsen af fermater, herunder slutfermater, og at der i noterne ikke er gjort rede for anbringelsen af fermater.

Fra ca. midten af det 19. århundrede ses en ændret praksis i henseende til anvendelsen af fermater. Det ses tydeligt i Berggreens udførlige redegørelser i forordet til hans koralbog fra 1853. Af noterne til denne nyere del af salmemelodirepertoiret fremgår, hvorvidt de fermater, der er noteret, ses i det oprindelige nodebillede.

Fra begyndelsen af det 20. århundrede ses en tiltagende tendens til ikke at anvende slutfermat. Denne tendens er fulgt i forslaget til både énstemmig melodibog og flerstemmig koralbog, hvorfor en del af det nyeste melodistof fremstår uden fermat over slutnoden.

Ved afgørelser om notation af slutnoden er der ikke taget hensyn til forholdene ved vers-overgang. I det omfang det skønnes rimeligt at bruge den noterede slutnodes varighed (se ovenfor under a)), må varigheden forstås som den sungne varighed, og vejrtrækningspause må følge derefter.

Af høringssvarene fremgår det yderligere, at der består en meget differentieret praksis i henseende til, hvorledes man forholder sig til fermater inde i melodierne. De eksempler på rytmisk notation, der bliver resultatet, når man 'skriver fermaterne ud', som blev fremlagt i kommissionens første forslag, mødte derfor kraftige indvendinger. En række af disse 'udskrevne fermater' er derfor taget ud af materialet i forbindelse med revisionen af forslaget (eks. "Hvad kan os komme til for nød", "Nu rinder solen op" (Zinck)).

Uregelmæssige tekster

I forbindelse med den fornyede gennemgang af melodistoffet har der været mulighed for et endnu grundigere arbejde med problematikken omkring salmer med uregelmæssig tekst (se ovenfor). Da høringssvarene af og til nævner det uheldige i, at nodebilledet overbelastes med for mange informationer – et synspunkt kommissionen er ganske enig i – er der tilstræbt en forenkling på dette område, hvilket har medført en sparsommere brug af stiplede og fuldt optrukne buer i den flerstemmige koralbog.

Praksis for notation af salmer med uregelmæssig tekst er som følger:

A) Hvor der er så store uregelmæssigheder, at alle vers er skrevet ud:

Her anvendes både i den énstemmige melodibog og i den flerstemmige koralbog fuldt optrukne tekstbuer, hvor tekstlægningen er ens fra vers til vers. Der anvendes stiplede tekstbuer til angivelse af de ændringer i tekstlægning, som de uregelmæssige tekstforhold afstedkommer. De stiplede tekstbuer angiver såvel de steder, hvor toner i melodisk følge bindes sammen, som de steder, hvor et reduceret antal stavelser medfører bortfald af tonegentagelser. Eksempel med både fuldt optrukne og stiplede tekstbuer: "Aleneste Gud i Himmerig".

I disse tilfælde (hvor uregelmæssighederne nødvendiggør, at alle vers er skrevet ud), kan antallet af vers medføre, at noderne trykkes flere gange (eks. "Jeg vil mig Herren love"). I de ret få tilfælde, hvor samme melodi har flere uregelmæssige salmetekster, trykkes noderne én gang med hver af disse tekster (eks. "Klokken slår", "Uforsagt").

B) Hvor der er færre uregelmæssigheder, og alle vers derfor ikke skrives ud:

a) I énstemmig melodibog:
Samme praksis som under A). Det vil sige, at her anvendes stiplede tekstbuer til angivelse af melismer eller bortfald af tonegentagelser.

b) I flerstemmig koralbog:

Her gøres rede for uregelmæssigheder, hvor disse består i en ændret tekstfordeling på samme tone (underdeling af meloditoner eller bortfald af tonegentagelser) i forhold til det udskrevne 1. vers. Den ændrede rytmiske form noteres mellem de to systemer med angivelse af vers-nummer (eks. " Alle mine kilder").

Der gøres i den flerstemmige koralbog ikke rede for en ændret tekstfordeling, hvor melodien bevæger sig op eller ned, da dette ikke skønnes af særlig betydning for den spillende. Melodien bringes i disse tilfælde udelukkende med teksten til 1. vers. Der er således ikke gjort rede for "følge" og "sjæl til" i "Dejlig er jorden" vers 2 og 3, takt 6.
Ved disse melodier er angivet: Uregelmæssig tekst kun i énstemmig melodibog.

I tilfælde, hvor en melodi har flere uregelmæssige salmetekster, trykkes en sats for hver af disse (eks. "O Gud ske lov til evig tid" - "Apostlene sad i Jerusalem", "Der stander et hus i vort høje Nord", " For dig, o Herre, som dage kun", "O Herre, udslet min synd så svar").

Som en følge af det nævnte ønske om overensstemmelse mellem notationen i den énstemmige melodibog og den flerstemmige koralbog er de melodier, der i den énstemmige melodibog ud fra hensyn til salmer med uregelmæssig tekst er noteret med udskreven repetition af første melodidel, trykt på samme måde i den flerstemmige koralbog (dvs. uden anvendelse af repetitionstegn).

Faner og bjælker
Blandt høringssvarene ses såvel positive som negative tilkendegivelser vedrørende den valgte notationspraksis med ottendedele med faner ved syllabisk tekstlægning - og ottendedele med bjælker og buer ved tekstlægning hvor melodien på én stavelse bevæger sig op eller ned ('melismatisk'). Høringssvarene har ikke givet anledning til at ændre denne kendte notationspraksis. Det er den notation, som blev fremlagt i det først publicerede forslag, og som nu videreføres i det reviderede.
Dermed tilgodeses et dobbelt hensyn: Dels hensynet til den klassiske vokale notationspraksis der hermed opretholdes og videreføres fra Den Danske Koralbog – og dels hensynet til den nutidige notationspraksis, hvor alle ottendedele 'bjælkes sammen' uden skelen til tekstlægning. Dette nødvendiggør anvendelsen af buer, uanset at det melismatiske forhold er angivet med bjælke frem for faner.

Taktarts-angivelse
Notationen af såvel de énstemmige melodier som de flerstemmige satser afspejler de skiftende epoker i henseende til satsteknik, notation og taktarts-angivelse. Høringssvarene rummer en række bemærkninger til disse forhold.
Kommissionen fastholder hovedintentionen, men har i en række tilfælde foretaget korrektioner efter det i høringsrunden fremførte:
I de historisk set tidligste melodier benyttes pulsangivelse og korte taktstreger. Pulsangivelse benyttes tillige ved et antal melodier fra 1900-tallet, hvorved man undgår at notere skiftende taktarter.

Teksternes betoningsforhold har været bestemmende for taktinddelingen, og i de tilfælde, hvor f.eks. placering af taktstreger i det publicerede forslag afviger fra den kendte notation i Den Danske Koralbog, er de former, der blev fremlagt forud for høringen, blevet fastholdt (eks. "Frydetonen går mod tronen").

Sats-detaljer
Det er tilstræbt, at nodebilledet fremstår så enkelt som muligt, derfor er parenteser om sikkerhedsfortegn, angivelse af andre melodi-versioner - eller takter af sådanne - og lignende undgået.

I den flerstemmige koralbog har notationen af mellemstemmerne hvad angår anvendelsen af overbindinger givet anledning til mange indsigelser, og her er der foretaget en gennemgribende revision. Størsteparten af overbindingerne er atter strøget.
Tilbage står buer, der kan inddeles i tre grupper:

a) Buer fra komponistens hånd.
b) Overbinding af kvart til kvartforudhold ved tekstlinje-afslutning (eks. "Befal du dine veje" (b) takt 1-2).
c) Buer i altstemmen, hvor sopranen bevæger sig fra enklang med alten, og hvor en tonegentagelse i altstemmen ville blive årsag til et brud på melodistemmens legato (eks. "Du fylder mig med glæde" takt 1).

De tre kategorier er i visse tilfælde sammenfaldende, og i andre sammenhænge modstridende. Alene det forhold tilsiger, at det ikke har været muligt at gennemføre en streng konsekvens på dette område.

Notation med fane af ottendedels-optakt til ny verslinje er i understemmerne fastholdt med undtagelse af ottendedels-bevægelser i stærkt sammenhængende harmoniske forløb hen over en vejrtrækning i melodien. Her noteres kun melodistemmen med fane (eks. "Fred hviler over land og by" (Laub) takt 6).

Satsernes mellemstemmer er i øvrigt fortsat tilrettelagt med henblik på instrumental udførelse. De noteres i mange tilfælde med roligere bevægelser end yderstemmerne. Basstemmen følger ofte melodistemmens rytme (bl.a. ved tonegentagelser), da bassen tillægges afgørende betydning for den rytmiske ledelse af menighedssangen.

I det først fremlagte forslag var notationen af en række satser (fortrinsvis fra 1800-tallet) ændret, således at tenor og bas konsekvent stod at læse i det nederste system, og sopran og alt i det øverste. Dette har man fastholdt ud fra de meget få tilkendegivelser i høringen om dette forhold.

Notationen af den liturgiske musik til Højmesseordningen følger fortsat i vid udstrækning de principper, der er gældende for Musiktillæg til Alterbogen Bind I – II.

Satser

Satserne er tilrettelagt med henblik på udførelse på tasteinstrument, her primært orgel.
I revisionsarbejdet efter høringen har bemærkninger om sværhedsgrad for de enkelte satser medført et gennemgribende arbejde med en række forenklinger til følge. Der er her taget det yderligere hensyn til spilbarhed, som høringen gentagne gange betoner det ønskværdige i. Ved de forenklinger, der er foretaget, har hensynet til det oprindelige stilpræg været grundlæggende.
Der er endvidere blevet lagt vægt på, at satserne skal kunne spilles uden pedal, og man har fundet det rimeligt ved enkelte satser fra generalbas-tiden at tilføje en bemærkning om 'manualiter-udførelse'.
Det har været en fortsat bestræbelse, at satsernes sværhedsgrad ikke overstiger de krav til instrumentale færdigheder, som er forudsat i for eksempel Den Danske Koralbog.

For en del af de historisk set tidlige satser gælder det, at der er foretaget yderligere justeringer i forhold til de oprindelige vokale satser, og disse er i højere grad blevet bragt nærmere den redaktionspraksis, der også ses i tidligere danske koralbøger.
Senere tiders satser er ligeledes blevet justeret, såvel i henseende til stilpræg som til sværhedsgrad. Specielt gælder om de fremlagte melodier fra det 19. århundrede, at de såkaldte 'senere traditionelle former', er blevet erstattet af satser, der skønnes at have større slidstyrke.
For 1800- og 1900-tallets melodier gælder det, at der i henseende til satser kun er foretaget meget små ændringer.
De enkeltstående tilfælde, hvor ældre melodistof bringes i nye satser med moderne tonesprog, er blevet opretholdt fra det først publicerede til det nu fremlagte, reviderede forslag.

Noter

Noterne er blevet revideret, bl.a. på baggrund af værdifulde bemærkninger og forslag til korrektioner, der er indkommet i høringsrunden.
De reviderede noter er fortsat placeret ved den enkelte koral, men det forudsættes, at noterne ved en endelig udgivelse bringes samlet.
Noterne foreslås udbygget med henvisning til versemåls-register (se nedenfor) samt henvisning til melodiens placering i den kronologiske melodi-oversigt.

Registre

Registrene er ajourført.
Såvel i den kronologiske melodi-oversigt som i komponist-registret er melodierne nævnt ved navn. Det foreslås, at dette fastholdes i en endelig udgave, da det i væsentlig grad letter brugen af registrene. Det er fortsat sådan, at melodier, hvis ophavsmænd er ukendte, kun figurerer i den kronologiske melodi-oversigt.
Registret over fremmedsprogede titler er ligeledes ajourført.
Kildefortegnelsen er gennemgået på ny og ajourført.

Versemåls-registret foreligger færdiggjort.

Også i den afsluttende del af arbejdet har udvalget haft stor hjælp af Magna Blanke, Danmarks Radio, der har stået bi med korrekturlæsning m.m., for hvilket der fra udvalgets side skal lyde stor tak.

Hvor intet andet er anført, er satser, noter, registre m.m. udarbejdet og tilrettelagt af udvalgets medlemmer og sekretær.

Salmebogskommissionens underudvalg 7
(Det kirkemusikalske udvalg)
Juni 2002

Ole Brinth Jørgen Ernst Hansen Eva Meile /Margrethe T. Østergaard

Hymnologiske Meddelelser udkommer årligt med 4 numre á omkring 50 sider

Udgives af Salmehistorisk Selskab, Københavns Universitet, Institut for Kirkehistorie, Købmagergade 44-46, DK-1150 København K., Danmark. Tlf. 35 32 36 23.

Organ for Nordisk Institut for Hymnologi - NORDHYMN

Medlemskab af Salmehistorisk Selskab tegnes hos kassereren, Institut for Kirkehistorie, Købmagergade 44-46, 1150 København K., giro 2 20 11 19.
Hos kassereren kan også bestilles ældre årgange af tidsskriftet.

Salmehistorisk Selskabs bestyrelse:

Universitetslektor, dr.phil. Steffen Arndal,
Savmøllevej 5, DK-5690 Tommerup. Tlf. 64 76 29 01

Sognepræst, ph.d. Peter Balslev-Clausen, formand,
Ahlmanns Allé 14, DK-2900 Hellerup. Tlf. 39 62 79 27.

Universitetslektor, cand.theol. Jørgen I. Jensen,
Steenstrups Allé 17, DK-1924 Frederiksberg C. Tlf. 35 37 39 73.

Forretningsfører, merkonom Vagner Lund, kasserer,
Caroline Amalievej 27, DK-2800 Lyngby. Tlf. 45 88 48 65.

Sognepræst, cand.theol. Jens Lyster, næstformand,
Notmark præstegård, Notmark 4, DK-6440 Augustenborg. Tlf. 74 47 31 44.

Universitetslektor, organist, mag.art. Torben Schousboe,
Tryggevældevej 132, DK-2700 Brønshøj. Tlf. 31 28 02 05.

Professor teol. & fil.dr. Sven-Åke Selander
V. Häggviksv. 17, S-236 32 Höllviken, Sverige. Tlf. 40 45 35 77.

Styringsgruppe for Nordisk Institut for Hymnologi (Nordisk redaktionskomite):

Professor, teol.dr. & fil.dr. Karl-Johan Hansson
Fredsgatan 12 A 21, SF-20100 Åbo, Finland. Tlf. 2 265 4284

Førsteamanuensis, cand.phil. Sigvald Tveit
Øvre Smestadveien 53B, N-0378 Oslo, Norge. Tlf. 22 14 20 99.

Professor, dr.theol. Steffen Kjeldgaard-Pedersen,
Egernvej 43, DK-2000 Frederiksberg. Tlf. 38 34 99 72.

Professor, fil. & teol. dr. Pétur Pétursson,
Hjardarhaga 11, IS-107 Reykjavik, Island. Tlf. 5 62 90 09.

Professor teol. & fil.dr. Sven-Åke Selander
V. Häggviksv. 17, S-236 32 Höllviken, Sverige. Tlf. 40 45 35 77.

Sekretariat:
Nordisk Institut for Hymnologi - NORDHYMN,
Institut for Kirkehistorie, Købmagergade 44-46, DK-1150 København K.

Hymnologiske Meddelelsers redaktion:

Provst, ph.d. Peter Balslev-Clausen (ansvarshavende). Tlf.39 62 79 27
Domorganist Birgitte Ebert, Hømvej 4, DK-6760 Ribe. Tlf. 75 44 10 02
Cand.theol.Laura Lundager Jensen, Panumsvej 53, DK-2500 Valby. Tlf. 36 44 80 12
Forretningsfører, merkonom Vagner Lund (redaktionssekretær). Tlf. 45 88 48 65
Sognepræst, Ove Paulsen, Tofthøjvej 37, DK-9280 Storvorde. Tlf. 98 31 84 70
Cand.mag. Lone Vesterdal, Nr.Stenderupvej 31, DK-6000 Kolding. Tlf. 75 56 51 28

Eftertryk tilladt efter aftale med forfatterne og med angivelse af kilde.

02449 KHC 303 000
OVE PAULSEN
TOFTHØJVEJ 37
9280 STORVORDE 9280 o 2/ 2 1

00000111

Det Samfundsvidenskabelige Fakultets ReproCenter